

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

**FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY**

PRÓZA V 1. DESETILETÍ ČASOPISU PLŽ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Zdeňka Heinrichová

Specializace v pedagogice, obor Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Viktor Viktora, CSc.

Plzeň 2018

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni dne 20. března 2018

.....
Zdeňka Heinrichová

Poděkování

Mé poděkování patří vedoucímu bakalářské práce Prof. PhDr. Viktoru Viktorovi, CSc., za pomoc, cenné rady a odborné vedení v průběhu řešení a zpracování této práce.

Dále mě bych ráda poděkovala paní Mgr. Janě Horákové za poskytnutí cenných informací o časopisu Plž.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

OBSAH

ÚVOD.....	6
1. PŘEDCHŮDCE ČASOPISU PLŽ – ČASOPIS SPEKTRUM	7
2. VZNIK ČASOPISU PLŽ	7
3. IVO FENCL	9
4. JITKA PROKŠOVÁ	16
5. LUBOMÍR MIKISEK	20
6. MILAN ČECHURA	24
7. JAN SOJKA	35
8. VÁCLAV GRUBER	41
9. SHRnutí A VLASTNÍ NÁZOR	46
10. ZÁVĚR.....	48
11. CIZOJAZYČNÉ RESUMÉ.....	49
12. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	50

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je próza časopisu Plž v 1. desetiletí. Jelikož časopis Plž vznikl v roce 2002, práce je zaměřena na prózu od roku 2002 do roku 2011. Nejprve budou uvedeny poznatky ohledně předchůdce časopisu Plž, kterým byl časopis Spektrum. Poté se již plně budeme věnovat časopisu Plž. Nejprve se zaměříme na jeho vznik, poté se budeme věnovat samotným prózám. Jelikož v časopisu Plž najdeme mnoho autorů, kteří zde přispívají se svou prózou, vybrali jsme si šest autorů, jejichž tvorbou se v této bakalářské práci budeme zabývat. Nezapomeneme připojit ani vlastní názor ke každému z autorů, neboť i vlastní pohled je při rozboru děl důležitý. Cílem práce je najít i společné rysy děl jednotlivých autorů.

1. PŘEDCHŮDCE ČASOPISU PLŽ – ČASOPIS SPEKTRUM

Ještě před tím, než vznikl časopis Plž, vycházel v našem regionu čtvrtletník Spektrum. Časopis Spektrum poprvé vyšel 15. června 1998. Hlavním vydavatelem bylo Středisko západočeských spisovatelů. Iniciátorem byl tehdejší předseda a spisovatel Jaroslav Štrunc. Prvního čísla se ale bohužel nedožil. Po něm byl šéfredaktorem a předsedou SZS František Spurný. Spektrum vycházelo od čísla 4/2000 s literární přílohou, kterou řídil Vladimír Novotný. Ta se stala později základem Plže.

V redakční radě Spektra se vystřídala celá řada osobností. Od roku 1999 redakce pracovala ve složení: Mgr. Jana Horáková, Mgr. Václav Malina, JUDr. Karel Pexidr, František Spurný, Mgr. Jana Tomažičová, doc. PhDr. Viktor Viktora, CSc. Od č. 3/1999 přibyla Helena Vendová (grafické zpracování) a vedení rady se ujal Viktor Viktora.¹

2. VZNIK ČASOPISU PLŽ

Po zániku Spektra v roce 2002 byla, dle slov Mgr. Jany Horákové, snaha, aby vznikl jiný samostatný literární časopis. V roce 2002 tedy vzniká časopis Plž (= plzeňský literární život). Tuto zkratku vymyslela Mgr. Jana Horáková, která pracuje v městské knihovně v Plzni a je po celou dobu redaktorkou tohoto časopisu.

Šéfredaktorem Plže byl od počátku Vladimír Novotný, Listy Ason-klubu byly plně v režii Heleny Šlesingerové. Do redakce dále přibyl Ing. Vladimír Gardavský, který se později stal zástupcem šéfredaktora (nyní již v redakci Plže není).

Redakční rada jako nevýkonný orgán pracovala pouze v prvních letech – její jedinou funkcí bylo určení laureátů Cen Plže a čestných uznání. Zde lze jmenovat doc. Bohumila Jiráska, doc. Viktora Viktoru, PhDr. Dagmar Svatkovou a Josefa Hrubého.

Časopis Plž je v plzeňském regionu jediným literárním měsíčníkem. Časopis se zaměřuje na regionální literární tvorbu. Do současné doby na jeho stránkách publikovalo cca 450 autorů, dostávají zde možnost publikovat mladí začínající autoři a v neposlední řadě velice dobře reprezentuje město Plzeň na literární scéně. Časopis má kvalitní autorské i redakční zázemí. Je distribuován do knihoven a kulturních institucí

¹ Informace byly poskytnuty Mgr. Janou Horákovou – redaktorkou časopisu Plž.

v Plzni i v kraji, do specializovaných českých i zahraničních institucí zabývajících se literaturou. Časopis využívá také ilustrací.²

V Plži kromě prózy a poezie nalezneme také jiné rubriky. Například Plž smajlík, Knihy mého života, Stopy, Něco se stalo atd. Rubriky v časopisu se stále měnily. Některých ubývalo, nové naopak vznikaly. V prvních letech byla v časopisu Plž dokonce rubrika Iva Fencla – Triko paní Ivany.

Každé číslo časopisu Plž začínalo Editorialem, které psal šéfredaktor Vladimír Novotný. Součástí časopisu Plž byly tzv. Listy Ason-klubu.

Za prvních deset let působení Plže zde publikovala své prózy celá řada autorů. Pro naši práci jsme si vybrali celkem šest autorů, kteří v prvních deseti letech v Plži publikovali vícekrát. Těmto autorům se budeme v této práci podrobně věnovat. Jedná se o tyto autory: **Ivo Fencl, Jan Sojka, Jitka Prokšová, Lubomír Mikisek, Milan Čechura, Václav Gruber.**

Tato práce se zabývá prózou v letech 2002 – 2011. Jak jsme ale zjistili, v roce 2002 (první ročník Plže) se objevuje jen malé množství próz. Je to proto, že časopis vznikl v říjnu a do konce roku již moc času nezbývalo. Žádný z našich vybraných autorů v tomto roce do Plže nepřispíval. Co se tedy čistě prózy týče. Již v roce 2002 totiž nacházíme v Plži rubriku Triko paní Ivany – a to ve všech třech číslech prvního ročníku. Ivo Fencl byl tedy součástí časopisu Plž již od samého počátku.

² Informace byly poskytnuty Mgr. Janou Horákovou – redaktorkou časopisu Plž.

3. IVO FENCL

*Ivo Fencl se narodil 16. 4. 1964 v Plzni. Maturoval na gymnázium v Blovicích, studoval ČVUT a Pedagogickou fakultu UK. První prózy otiskl v Rodokapsu. Pro Plž vytvořil rubriky Triko paní Ivany a Svetr MUDr. Zuzany. V edici Tvary vyšel fragment jeho knihy Smíš zůstat mrtev (2003). Přispíval do Spektra, publikuje v Magazínu MF Dnes, Haló novinách, Tvaru, Plzeňském deníku aj. V edici Malých knížek Ason-klubu vydal sbírku Láska je poezí života (2001). V roce 2002 získal Cenu Plže za publicistiku. Kromě Plže Fencl přispíval i do Hospodářských novin či Lidových novin. Žije a pracuje ve Starém Plzenci.*³

Ivo Fencl je autorem několika set článků i povídek. Jeho oblíbenými žánry jsou zcela určitě horory a dobrodružné romány. Dá se ale říci, že v jeho dílech nechybí ani prózy jiného typu. Takovým příkladem může být například Lektorka z galerie na rohu, ze které svým způsobem číší naivita, zamilovanost, touha a určité okouzlení krásnou dívkou. Ivo Fencl uměl pár slovy, a přesto dokonale, popsat, co hlavní zamilovaný hrdina právě cítí. Je dobré zdůraznit Fenclovu schopnost psát o různých tématech.

Od roku 2002 – 2011 najdeme na stránkách časopisu Plž celkem sedm Fenclových próz. Jmenovitě se jedná o **Čtyřicet hodin (2003)**, **Pohled z paštiky (2003)**, **Isaac Asimov (2003)**, **Rychlá Ivana odmítá Brada Pitta (2005)**, **„Já ti upřímně řeknu, jaký bych byl já.“ (2007)**, **Ideály jedné duše (2009)**, **Diamond Race pana Fencla (2011)**.

V povídkách Iva Fencla si můžeme všimnout hned několika charakteristických rysů. Často se v jeho povídkách objevuje **aluze** = Fencl připomíná buď jméno jiné osoby, nebo autorův charakteristický výrok. Pokud se totiž podíváme na jeho první povídku v časopise Plž Čtyřicet hodin z roku 2003, nalezneme zde aluzi Poeta.

³ JANA HORÁKOVÁ, VLADIMÍR NOVOTNÝ, HELENA ŠLESINGEROVÁ. *Slovníček autorů Plže*. Plzeň: Pro libris, 2005, str.7.

Jako důkaz přikládáme citaci přímo z oné povídky, kde se právě tato aluze objevuje:

*Stál u katedry. Tak asi vypadal Poeův muž davu, co se bál samoty a vměšoval se do zástupů vycházejících v noci z divadel.*⁴

V další povídce Pohled z paštiky, taktéž z roku 2003, je pak zřetelná polemika s jakýmsi Agentem 013:

„Řada stížností na produkty masokombinátu X mě nutí, abych vás vyslal na inspekci, Morrissi. Doufám, že víte, co máte dělat?“

„Spolehněte se, šéfe,“ ujistil mě agent 013. „Podívám se té jejich výrobní lince na zoubky.“ A spiklenecky na mne mrkl svým velkým modrým okem připomínajícím poněkud dobráčkou bulvu vola, kterým nebyl. A nebo že by přece?“⁵

Co se týče Fenclových aluzí, není jasné, z jakého důvodu aluze Fenclo ve svých povídkách používá. Nevíme, zda tím chce dát najevo pouze svou sečtělost a celkový přehled v literatuře nebo zda aluze používá pouze jako přirovnání.

Dalším prvkem, který se ve Fenclových povídkách velmi často objeví, je **erotická linie**. Vždy je skrytá a Fenclova zamilovanost v povídkách většinou vůbec nikam nevede. V této souvislosti se objevují dvě jména – Ivana a Zuzana. Zuzana a Ivana jsou zde jakýmsi atributem dokonalosti. Pokud je v povídce nádech erotiky a zamilování, téměř vždy se tam jedno, ne-li obě tato jména, objeví. Tato dvě jména totiž charakterizují jeho milostné vztahy – většinou se jedná o lásku neopětovanou, nešťastnou, platonickou.

Dokonce i v povídce Čtyřicet hodin, která není vyloženě erotická, se postava Zuzany objeví – a opět je zde Zuzana pouze idolem a neopětovanou láskou. Objeví se i postava Ivany – taktéž neopětovaná láska.

„...a tam se třídily dopisy a dělala to velice zvláštní žena v triku a jmenovala se Ivana Litická a měla, myslím, něco v očích a prach to zaručeně nebyl, takže jsem za ní běhal jako pomatený, za sedm let jí napsal sedm set dopisů a sedm románů a z každého sedmého dopisu vznikla povídka, až mi jednu pochválil dokonce i její manžel,“ zasmál se.

⁴ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II., číslo 4, str. 4.

⁵ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II., číslo 4, str. 6.

„A musím říct, že ji miluji, ačkoli tu nechci, hochu, zabíhat do detailů, protože tohle už je nádraží a já toho mám dnes ještě hodně a ty jsi ještě malý, jak teď koukám, takže jsem měl asi začít jinde, já moula.

U Zuzany. Už ve škole jsem měl rád jednu holku jménem Zuzana, ale styděl jsem se a byl to zázrak, že mi vydržela psát ještě na vojnu, ale uprostřed vojny už to asi nevydržela a vdala se a já jí okamžitě přestal psát, ale po nějaké době mi přišel dopis: Co je s tebou?“⁶

Ani v miniaturní povídce Pohled z paštiky Fencl nezapomněl zmínit jakousi dívku Zuzanu. Nic bližšího se o ní ale nedozvídáme.

Přesně za týden jsem k Zuzaně prohodil: „Ty kupuješ konzervy masokombinátu X? Hm. Pro příště to radši nedělej.“

„A pročpak ne?“

„To jsi lékařka? Že se ptáš! Nevíš, že pouštěj do prodeje hygienicky závadné potraviny?“⁷

V povídce Rychlá Ivana odmítá Brada Pitta z roku 2005 můžeme soudit již podle názvu, že ani zde se lásce Fencl nevyhýbá. Brad Pitt je velmi zamilován do Ivany, která pracuje na poště v Plzni - Křimicích, a všichni jí říkají rychlá Ivana, protože svou práci ve skladu pošty odvádí velmi rychle, ale taktéž velmi svědomitě. Vypravěč zde Ivanu popisuje jako dokonalost samu. Ivana ale i přesto Brada Pitta odmítá, i když uvnitř duše doufá, že se vrátí.

Zmrazila ho modrýma očima. Mlčela, ale hrálo to v ní (opět aluze). Zato Brad se začal potit. Zrudl. Ustupoval před postupující armádou Trójanů, tedy před Ivanou, a to tak zmateně, až mu podjely nohy. Upadl do kaluže. Hned se sbíral. Voda z Pitta crčela v čůrcích.⁸

Jestli mě opravdu miluje...A walkman ji rytmicky hučel do uší. Jestli mě opravdu miluje, tak se vrátí!⁹

⁶ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II, číslo 4, str. 5.

⁷ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II, číslo 4, str. 6.

⁸ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890, ročník IV, číslo 7/8, str. 18.

⁹ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890, ročník IV, číslo 7/8, str. 20.

Ideály jedné duše jsou typickou povídkou, kde se hlavní hrdina neustále zamilovává do různých dívek. Tento příběh vypráví vypravěčova duše. O vypravěči mluví jako o „svém pánovi“. V této povídce je pravděpodobně nejlépe vyobrazen milostný život hlavní postavy – je neustále zamilovaný, ale buď se jedná o lásku neopětovanou, či z nějakého důvodu vztah nevyjde. Povídku v některých pasážích můžeme chápat jako naivní. V této povídce se kromě Zuzany a Ivany vystřídá několik dívek:

- Vendula – vypravěčova láska ve škole, šlo pouze o platonickou lásku,
- Zuzana – miloval ji, ale ona jeho ne – prototyp neopětované lásky,
- Jana – jeho kamarádka, která chodila s jejich společným kamarádem,
- Milča, slečna Nová, Andrea – o těchto ženách se v povídce duše zmíní jen krátce,
- Věra – herečka, zde se jednalo o lásku opětovanou, ale on se neměl ke svatbě ani k dalším závazkům,
- Ivana – pošťačka, vdaná se dvěma syny – neopětovaná láska,
- Linda – divadelnice, jediná žena, se kterou čekal miminko, on si ale myslel, že ona pro něj není osudovou ženou, Linda nakonec zemřela,
- Zuzana – opět ji po několika letech potkává a sděluje jí, že si myslí, že ona je ta pravá, ona ho ale znovu odmítá,
- Eva – velmi se mu líbila, ale ona ho nechtěla,
- Judita – bohužel také zemřela.

*Ta první, ještě mu nebylo patnáct. Vendula. Vstoupil v září poprvé do budovy gymnázia a ocitl se v přední lavici, Takže se na ni při vyučování nemohl skoro dívat. Především si ale na Vendulu ani netroufl.*¹⁰

*A pak už Zuzana. Můj pán se mýlil v tom, že mu poslala pohled zasněžených hor. Poslal mu ho někdo jiný, on se ale zamiloval do Zuzany – a to „nekonečně“, v sedmnácti.*¹¹

*A pak už Ivana. Tu znal z dřívějšíka. Mluvili spolu o herečce Věře, i když spíš žertem, a pak si můj pán pojednou stěžoval, že již Věru nemá. Zbláznil se do Ivany jako do žádné jiné před ní, svět už to viděl x-krát, ale on tomu nevěřil. Psal Ivaně dopisy. Tisíc. Ještě sto! A psal jí i romány.*¹²

¹⁰ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 2, str. 9.

¹¹ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 2, str. 9.

¹² Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 2, str. 10.

Tato povídka nás donutí soucítit s vypravěčem, v některých pasážích nám je ho dokonce líto, protože ho můžeme považovat za opravdového smolaře v lásce.

Povídka „JÁ ti upřímně řeknu, jaký bych byl JÁ“ se od ostatních povídek poněkud liší. I přesto, že se v časopisu Plž u Fencle setkáváme se spisovným jazykem, do této povídky se Fencel očividně nebál zakomponovat vulgarismy. To této povídce dává úplně jiný nádech, ač se také jedná o jakousi zamilovanost či vzájemné sympatie, muž zde ženu často oslovuje vulgárními výrazy, které často na povídku vrhají stín absurdity. Při četbě této povídky můžeme cítit lítost nad ženou, která kvůli tomu muži odešla od manžela a dcery, naštěstí se však ke své rodině vrátí. Za zajímavý se dá považovat fakt, že hlavními postavami jsou Marlena a Tendruhý. Fencel nám zde v celé povídce vůbec neodtajní jméno druhé hlavní a zároveň nejvulgárnější postavy.

Tento fakt se objevuje u tzv. nového románu, jenž se rozvíjel v 50. letech 20. století.

A pak Marlenu najednou uchopil za zápěstí. Surově. Strašlivě ji to zabořelo. Stalo se to poprvé a naposledy v jejím životě, že se jí Tendruhý dotkl. Nekladla sebemenší odpor. „Anebo je snad něco špatného na tom, když má člověk hned dvě přítelkyně najednou?“ zeptal se a měl nekonečně vzrušující hlas. „Většina mých kamarádů má i tři.“
„Ale ne dospívající lolity.“
„Tak já ti teda upřímně řeknu, kočko, jaký já bych byl táta, ale skoč si prosím tě na záchod a vychčij se, protože se mi tu kroutíš.“¹³

Dalším velmi častým rysem je **zaměstnání postavy**, týkající se pošty – většinou přímo v Plzni - Křimicích. Otázkou ovšem zůstává, zda se jedná o fabulaci, či o autobiografické prvky.

Ukázka z povídky Čtyřicet hodin:

„...ty ještě musíš vědět, že jsem krátce pracoval i u pošty (já všude pracoval jen krátce), a to konkrétně u noční pošty v Plzni - Křimicích, a tam se třídily dopisy a dělala to velice zvláštní žena v triku a jmenovala se Ivana Litická...“¹⁴

¹³ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2007. ISSN 1213-9890, ročník VI, číslo 3, str. 10.

¹⁴ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II, číslo 4, str. 5.

Ukázka z povídky Rychlá Ivana odmítá Brada Pitta:

*Ivaně se její nový přeliv dvakrát nelíbil. Vlastně ani třikrát ne. Stála – krásná, ale zachmuřená, tváří v tvář stěně s příhrádkami na dopisy – a třídila a třídila. Noční směna se žvýkačkovitě táhla, ale Ivana měla tyhle noci na poště koneckonců nejradši. Třídila dopisy milostné i normální a walkman jí do uší odtukával rychlé brejky. Pracovala s rutinou, měla rychlé prsty. Zručně sklepávala obálky do úhledných paklíků, skoro jako karty. Pošta v noci, pošta v noci.*¹⁵

Volné plynutí linie, nevzrušivost – to patří mezi další charakteristické rysy Fenclovy prózy.

Fencl je také **naratorsky vypravěčský typ** – vnáší do vyprávění řadu událostí z běžného života.

Pokud si přečteme povídku Isaac Asimov z roku 2003, zjistíme, že nemá s ostatními povídkami moc společného. Vypráví v er-formě celý život Isaaca Asimova (od dětství až po smrt), popisuje jeho spisovatelskou činnost, avšak nenacházíme zde výše popsané charakteristické rysy (zaměstnání na poště, erotická linie). Objevuje se zde i velmi málo přímé řeči. V povídce se nachází biografické informace, například to, že zemřel v dvaasedmdesáti na AIDS. To, že tuto nemoc má, on i jeho žena tajili.

*Žil stále ve střehu a uměl se dát do psaní kdykoli. Schéma knihy viděl předem, a přestože sám svou vůli označoval za slabou, vždycky dotáhl psaní do konce. Žádné vyrušení ho nerozhodilo a pokaždé hned klidně pokračoval. Uměl se dokonale soustředit. V pohodě pracoval i na tuctu projektů najednou. A stinné stránky? „Je-li hezky a musím se ženou do Zoo, stejně srdce nechávám v klávesnici,” ušklíbal se. „Není nad plískanice.”*¹⁶

Diamond Race pana Fencla z roku 2011 je svižná povídka psaná v ich-formě. V této povídce se objevuje sám Fencl a je zároveň i vypravěčem. Opět se zde mluví o Ivaně. Navíc se objevuje město Plzeň a Starý Plzenec. Můžeme se domnívat, že tato

¹⁵ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890, ročník IV, číslo 7/8, str. 17.

¹⁶ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II, číslo 7/8, str. 29.

povídka opravdu pochází ze života Iva Fencla a že to, co v povídce popisuje, opravdu prožil. To jsou však jen domněnky. V mnoha směrech pro nás autor zůstává jedním velkým tajemstvím.

*„V pátek 10. září 2010 už jsem nevydržel stálé volání, abych se zúčastnil tajného závodu milionářů Diamond Race. Nejvíc vždycky volá Kellner: každý rok tři neděle dopředu: „Pane Fencl, tak co letos? Chyběl byste...” Jako vždycky odpovím: „Petře, ty se jednou zabiješ, co? Ale když jinak nedáš. Co mám podle tebe vytáhnout?”
„Zase nějaké FERRARI?”¹⁷*

*„Loučím se rychle s Veronikou. Diví se: „Co je, Ivoši?”
„Co by, musím za Ivanou, práce nepočká. Zbytečně bys mě cestou rozptylovala. Psychicky se musím transformovat na zodpovědnější činnost,(!) než řízení tohohle vošoupanýho FERRARI.”¹⁸*

¹⁷ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890, ročník X, číslo 6, str. 8.

¹⁸ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890, ročník X, číslo 6, str. 10.

4. JITKA PROKŠOVÁ

Jitka Prokšová se narodila 21. 5. 1962. V současné době žije v Plzni. Vystudovala obor Fyzika polymerů na Matematicko-fyzikální fakultě UK v Praze, kde v roce 2004 získala doktorát. Pracuje jako odborná asistentka na katedře matematiky, fyziky a technické výchovy Západočeské univerzity Pedagogické fakulty a jako vedoucí oboru Diplomovaný oční optik na VOŠZM v Plzni. Je spoluautorkou jedenácti učebnic a skript a publikovala více než čtyřicet článků v odborných časopisech a sbornících.

Přiznává, že literární vkus se u ní léty trochu měnil. V mládí k jejím oblíbeným autorům patřili Baldwin, Dostojevskij, Hostovský, Huxley, Roth a Zweig. Později se k nim přidali Hoeg, Murakami, Kundera a Valenta. V současnosti ji z českých spisovatelů oslovují knihy Terezy Boučkové, Radky Denemarkové, Jana Balabána nebo Jaroslava Rudiše.¹⁹

Autorka je známá tím, že se ve svých dílech zabývá hlavně mezilidskými vztahy. Výjimkou nejsou ani psychologické problémy. Píše novely, povídky i romány. Kromě časopisu Plž přispívá i do různých sborníků.

Jelikož do Plže začala přispívat až později, nenalezneme o ní ve Slovníčku spisovatelů Plže žádné informace.

Od roku 2002 do roku 2011 v Plži uveřejnila čtyři prózy:

Ten nahoře má smysl pro humor (2009), Pád (2010), Mrtvej čas (2010), Červená řeka (2011).

Pokud se začteme do povídek Jitky Prokšové, zcela jistě nás zaujmou dynamikou. Její povídky pojednávají o běžných věcech, často jsou v nich atributy lásky, přátelství a něhy. Troufáme si tvrdit, že tato autorka by mohla svými povídkami nejvíce zaujmout ženy i dívky různého věku. Do svých povídek (potažmo románů) umí dát opravdový cit. I v časopisu Plž z jejích čtyř povídek cítíme často hřejivý pocit a lásku, kterou autorka pomocí psaných slov umí předat svým čtenářům. Může se stát, že nás některé její povídky dokonce dojmou.

¹⁹ www.jitkaproksova.cz [online]. [cit. 2018-02-20].

Jak bylo již uvedeno výše, Jitka Prokšová do časopisu Plž až později, a to konkrétně od roku 2009.

Dá se říci, že její povídky jsou i něčím tajemné. U některých z nich totiž najdeme zajímavý rys – Prokšová uvede jméno hlavní postavy, ale jméno druhé hlavní postavy již neuvede. Uvede například jen **zájmeno ON** a používá jej ve všech jeho pádech. Tudíž po celou dobu nezjistíme, jak se vlastně daná osoba jmenuje.

Tento rys se objeví v povídce z roku 2009 Ten nahoře má smysl pro humor. Zde vystupuje postava Pavly a JEHO.

„Třeba támhle?“ navrhl ON a ukázal na stůl u zadní stěny rozlehlé a v této době poloprázdné kavárny. Jako typický představitel silnějšího pohlaví se posadil na židli v rohu, čelem do místnosti. Aby měl přehled a krytá záda, napadlo Pavlu, nepřítel totiž číhá všude, že. Usedla proti Němu, chvíli se dohadovali nad objednávkou.²⁰

Totéž povídka Pád z roku 2010. Jedná se o povídku v ich-formě. Vypravěč však nepoužívá žádné jméno druhé osoby – opět používá jen zájmeno ON. Až na konci této povídky zjišťujeme, že vypravěčem příběhu je po celou dobu fenka a ON je jejím páníčkem, který upadl a fenka neví, jak mu má pomoci. Tento závěr je opravdu velmi překvapivý, proto jsme upozorňovali na jakousi neurčitost v povídkách. Z povídky mimo jiné vyzařuje pocit bezmoci.

Rozhlédnu se kolem... nikde nikdo. Zase mě to táhne k Němu. Rozběhnu se zpátky. Leží stále tak, jak jsem Ho opustila. Miluji Ho. Miluji Ho tou nejoddanější láskou, jakou kdy patrně poznal.²¹

Už jsou blízko. Muž vede ženu vedle sebe za ruku, ta se však náhle zastaví a upře oči směrem k řece. Vyhrkne: „Hele, tamhle někdo leží, koukej..“

Oba se nakloní z cesty dolů, dohadují se o ležící postavě pod nimi. Po chvíli se muž rozhodne slézt.

Radostně vystoupím zpoza stromu a rozběhnu se ze srázu. Jsem šťastná, že konečně vedu pomoc. Po dvou třech metrech se však zastaví.

²⁰ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 4, str. 6.

²¹ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 2, str. 9.

„Tak co?“ ozve se žena z cesty netrpělivě.

„Hmm, nákej bezdomovec,“ zavolá nahoru muž. „Asi vyspává...nejspíš je zlitej.“²²

Nevydržím to a ostře na oba vyštěknu: Nejsem žádnéj prašivej pes. A můj pán dole není opilej,(!) ani žádnéj bezdomovec...potřebuje pomoc, co na tom, jak vypadá... potřebuje pomoc. Štěkám a štěkám, ale ti dva už jsou rozhodnutí.²³

Povídka, která nás pravděpodobně chytne nejvíce za srdce a možná i dojme, je povídka Mrtvej čas z roku 2010. Hlavní postavou je devatenáctiletá dívka Dora, jež pracuje ve fastfoodu u drivu. Již několik dnů se jí líbí jeden muž (říká mu Princ), který každý den na drive přijíždí a ona se na něj každý den těší. Osudný den se s ním konečně domluví na schůzce. Když ale přichází k jeho autu, polije ji horko. Gabriel (skutečné jméno chlapce), je totiž na invalidním vozíku, což Dora netušila, nikdy ho neviděla jinde než v autě. Zastaví se, neví, co má dělat. On to pochopí tak, že ho již nechce vidět, a tak se otočí s vozíkem a jede zpět k autu. V tom se Dora rozběhne směrem za ním. Prokšová opravdu umí tvořit překvapivé a otevřené konce. Můžeme jen doufat, že se Dora a Gabriel dají dohromady. To už se v povídce ale bohužel nedozvíme.

„Za chvíli mám pauzu, nešel by ses někam cournout? Počkej na mě u hlavního vchodu, jo?“ Gabriel jen zvedne obočí, pak přikývne a nastartuje. Nevypadá, že by ho klakson vozu za ním vyvedl z míry. Pouze odkrvená, napjatá kůže na kloubech rukou zaťatých na volantu prozrazuje křehkost téhle minuty.

„Za deset minut, hmm...dej mi deset minut,“ dodá dívka ještě rychle, než mu kouřové sklo skryje obličej.²⁴

Dora vyběhne ven dveřmi pro zaměstnance. (...) Rychlým krokem se přibližuje k hlavnímu vchodu. Rozhlédne se a pak... strne.

Ne, to ne, vyletí jí z překvapených úst. Zůstane stát jako solný sloup. Je v šoku. Vytřeštěně zírá, jak se k ní pomalu přibližuje. Princův stín. Komíhá se sem a tam. Po chvíli se zastavuje.²⁵

²² Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 2, str. 10,11.

²³ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 2, str. 11.

²⁴ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 9, str. 6,7.

„Ne..ne,“ šeptá Dora, ale myslí si přitom, že křičí, „počkej...já - ”

Dlouhé štíhlé nohy ztěžklé předchozím otřesem se náhle odlepí z místa. A Dora, to krásný mladý kotě, se dá do běhu...²⁶

Červená řeka z roku 2011 jako jediná obsahuje podkapitoly: Legenda, Léto roku 2156, 2.9.2156, Setkání, Ve skladu, 1.12.2157, 8.12.2157, 8.2.2157, TM 123 698 08122157, 9.12.2158.

Na úvod je třeba říci, že se jedná o povídku z budoucnosti, v době, kdy naše lidstvo již vymřelo. Je to příběh o lásce mezi Tereou a Mejlsem. Chvillemi nám může připadat, že se jedná o kouzelný a trochu zvláštní příběh. Na konci nám dochází, že Terea a Mejls jsou vlastně potkany – opět velmi překvapivý a naprosto nečekaný závěr.

Za hodinu se ze zapadlého kouta starého skladu ozývalo dvojí oddechování. Oba zmutovaní potkani, stulení v pozici lžičky, si užívali svého výsadního postavení. Na téhle planetě zůstali opravdu sami.²⁷

Seděli na pravém břehu řeky. Byli vyhublí, kůže na jejich tělech visela v žalostných záhybech. Podle předpokladu řídicího (!) střediska už měli být několik měsíců mrtví. Terea a Mejls se však drželi. A voda v řece zářila do dálky rubínovou červení.²⁸

²⁵ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 9, str. 7.

²⁶ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 9, str. 7.

²⁷ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890, ročník X, číslo 7/8, str. 23.

²⁸ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890, ročník X, číslo 7/8, str. 24.

5. LUBOMÍR MIKISEK

*Lubomír Mikisek se narodil 2. 1. 1950 v Praze. Vystudoval střední průmyslovou školu – obor strojírenství, nyní pracuje jako vedoucí technického oddělení ve státním úřadu. Dlouho pracoval v podniku ŠKODA Plzeň. Píše povídky a poezii. Publikoval v denním tisku i v časopisech, úspěšně se účastnil literárních soutěží. Vlastním nákladem vydal sbírku povídek Někoho mít (2004). V edici Malé knížky Ason-klubu se (s M. Čechurou a J. Č. Ulrichem) podílel na triptychu Rozloučení (2005). Získal čestné uznání Plže za prózu (za rok 2004). V současné době žije v Plzni.*²⁹

V prvním desetiletí časopisu Plž máme příležitost přečíst čtyři prózy od Lubomira Mikiska.

Jsou to **Přání (2003)**, **Nedočkavost (2004)**, **V jiném světě (2005)** a **První láska (2010)**.

Všechny čtyři prózy jsou psány v er-formě a jsou velmi čtivé. U Mikiska si nelze nevsimnout, že ve svých povídkách věnuje pozornost detailům. S oblibou užívá otevřených konců.

V první povídce s názvem Přání z roku 2003 se setkáváme se třemi hlavními postavami: maminkou, tatínkem a jejich čtrnáctiletým synem Liborem. Maminka s tatínkem spolu již dva roky nežijí. Jedná se o jakýsi vánoční, rodinný příběh. Maminka si celé roky přála dostat zlatý prsten, ale jelikož ví, že ho nedostane, dělá si z toho už jen legraci.

Libor nyní žije v domácnosti s maminkou a jejím novým přítelem, který je právě v Maďarsku. Liborovi volá jeho otec a oznámí mu, že za nimi přijede a předá jim vánoční dárky. Libor je nadšený a na otce se moc těší, stýská se mu po něm. Maminka však po otcově příjezdu nadšená není. Dokonce mu řekne, že již není sama, a to otce zamrzí, a proto v domě pouze nechá dárky a rozhodne se odejít do hotelu. Liborovi je ho líto a nechce, aby byl otec na Štědrý den sám. Jde tedy do hotelu s ním. Cestou na hotel si povídají a Liborovi dochází, jak moc má otce rád a že matčina nového přítele Karla zrovna dvakrát nemusí. Večer se vrací k matce ke štědrovečerní večeři a poté si rozbalují vánoční

²⁹ JANA HORÁKOVÁ, VLADIMÍR NOVOTNÝ, HELENA ŠLESINGEROVÁ. *Slovníček autorů Plže*. Plzeň: Pro libris, 2005, str. 16.

dárky. Ležel mezi nimi jeden s nápisem MAMINKA. Uvnitř bylo červené víčko s monogramem a ve víčku zlatý prsten s tmavě rudým kamenem. Otázkou zůstává, zda by maminka přece jen neměla vzít tatínka zpátky a dát mu druhou šanci. To se již ale bohužel nedozvíme, jelikož konec této povídky zůstává otevřený.

Když Libor večer seděl s matkou u svátečně prostřeného stolu a rozdával ozdobně zabalené dárky, necítil žádnou radost, necítil vůbec nic. Lhostejně odsunul několik knih, po kterých celý rok toužil a sáhl po malé krabičce, na které rozeznal tátovo písmo. MAMINKA – bylo napsáno a díval se, jak s údivem rozbaluje papír a otevírá červené víčko s vyrytým monogramem. V tmavém sametu se třpytil zlatý prsten s tmavě rudým kamenem a jeho broušené plošky se matně leskly němou výčitkou.³⁰

Druhá povídka Nedočkavost z roku 2004 vypráví příběh průvodkyně Jany, která již dva roky chodí s Romanem. Není si ale jejich vztahem jistá a má hlavu plnou otázek. I při své práci průvodkyně přemýšlí, zda má jejich vztah vůbec cenu, jelikož myslí na Romanova bratra Tomáše. Přemýšlí nad tím, jak Roman odjel na vojnu a ona ho doprovázela na nádraží a jak se od té doby stýká s Tomášem – ovšem pouze kamarádsky. Ani jeden z nich to ale tak necítí. Věděla, že to musí s Romanem ukončit, ale vždy ji přemohl strach, nechtěla mu ublížit. Povídka končí tím, že se Roman vrací domů a Jana je připravena se s ním rozejít. Opět je zde ale otevřený konec.

Z nádraží šli spolu do města a Tomáš jí povídal o sobě, o svých plánech a touhách, mluvil o všem a o ničem a díval se jí dlouze do očí, jakoby zasněně a zkoumavě, a druhý den na ni čekal před zámkem a další dny zase. Chodili spolu do cukrárny a na procházky za město a cestou mlčky poslouchali jemný šelest trávy pod svýma nohama. Za městem sedávali na kamenné lavičce a pod mohutnou korunou kaštanu se divili té přírodní kráse a hlavně sami sobě. Neustále si namlouvali, že jsou jen přátelé, nikdy to nezapomněla zdůraznit, ale důležitý pro ni byl ten zvláštní a milý pocit bezpečí, který v těch chvílích cítila.³¹

³⁰ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II, číslo 12, str. 13.

³¹ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2004. ISSN 1213-9890, ročník III, číslo 5, str. 10.

V jiném světě z roku 2005 se odehrává na Šumavě, kde probíhá týdenní rekreace. Té se mimo jiné účastní Květa se svým synem Lukášem a Roman se synem Jiřím. Květa se zde s Romanem seznámí, Roman se jí velmi líbí. Jelikož se ale zklamala v mužích, je ráda pouze za přátelství, i když z jejich slov cítíme jakési erotické napětí, když o Romanovi přemýšlí. Je to také proto, že na Šumavě unikla od každodenních starostí a rutiny. Nejvíce je sblíží Lukášův úraz, po kterém se o něj oba společně starají. Opět však nezjistíme, jestli oné osudné noci, kdy zůstanou v pokoji sami, mezi nimi vznikne něco více než přátelství. Konec je totiž opět otevřený.

Je to jiný svět, vzpomněla si na slova, která Roman pronesl, a náhle ho opět viděla, jak nese Lukáše na rukou, jak jí na balkoně přehazuje svoje sako přes ramena a sám stojí v košili, jak přemlouvá barmana, aby jí namíchal nápoj, který se tady vůbec nepodával, a jak se na ni díval, když si připíjeli na přátelství.
*Je to jiný svět, pomyslela si znovu, a pak vstala a přistoupila k zrcadlu. Pátravě se zahleděla na svoji tvář, která se jí v tomto okamžiku zdála úplně jiná, a potom si v tom jiném světě jediným pohybem rozpustila vlasy a rozhodila je po zádech.*³²

První láska z roku 2010 vypráví příběh květinářky Martiny Novotné. Má zrovna své kulaté narozeniny, avšak šťastná není. Jako by jí něco scházelo. Když už měla v plánu jít domů a zavřít obchod, objeví se za dveřmi přibližně čtyřicetiletý muž, který ji přes okno prosí, aby mu ještě otevřela. Smiluje se tedy nad ním a pustí ho dovnitř. Muž ji poprosí o velkou kytici. Když Martina květinu váže, zamyslí se nad tím, že ona již dlouho žádnou květinu nedostala, a to ani na své narozeniny. Bylo jí to líto. Když jí muž polichotí, že je hezká, raději to ignoruje. Zeptá se ho, pro koho má tu kytici. On odpoví, že pro svou první lásku, kterou včera potkal skoro po pětadvaceti letech a doufá, že teď už jim to vyjde. Poté pán zaplatí a Martina odchází domů, kde na ni čeká její manžel – také její první láska. Zde přichází kontrast – z muže v květinářství čišší nekonečná láska ke své první lásce, kdežto Martin muž se pouze zajímá, kde tak dlouho byla a zda mu přinesla víno. Na žádné narozeniny své ženy a první lásky si ani nevzpomněl. Možná i proto byla Martina tak smutná – věděla, že se o ni její muž už tolik nezajímá.

³² *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890, ročník IV, číslo 4, str. 12.

Ani v kuchyni, ani tady však žádná květina ve váze k jejím narozeninám nebyla. Ve skrytu duše sice trochu doufala, že by ji mohlo čekat alespoň nějaké malé překvapení, ale kdyby si měla sama sobě upřímně přiznat, moc s tím nepočítala. Pouze na válendě ležela její první láska, na kterou se nezapomíná. Na sobě měla modré tepláky s červenými podélnými pruhy a na každé noze ponožku jiné barvy. Pozvedla se na lokti, otočila hlavu ke dveřím a rozhořčeně pronesla vyčítavým hlasem: „Prosím tě, kde jsi tak dlouho? Já tady umírám žízni a ty nikde. Přinesla jsi mi to červený víno?“³³

³³ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 1, str. 10.

6. MILAN ČECHURA

Milan Čechura se narodil v roce 1949 v Ústí nad Labem. Od dětství žije v Plzni, kde po maturitě na Střední všeobecně vzdělávací škole studoval Vysokou školu strojní a elektrotechnickou a večerně absolvoval Střední průmyslovou školu stavební. Nyní pracuje jako prodavač dřevovýroby. Od 60. let skládal písňové texty pro plzeňské hudební skupiny, nyní píše poezii, povídky a pohádky. Publikoval v Plzeňském deníku a v Listech Ason-klubu. V edici Malé knížky Ason-klubu vydal soubor 100x (2004), podílel se i na prozaickém triptychu Rozloučení (s L. Mikiskem a J. Č. Ulrichem, 2005). Získal 1. místo v literární soutěži Kašpar roku 2004.³⁴

Prózu Milana Čechury na stránkách Plže v letech 2002 – 2011 nalzáme celkem jedenáctkrát: **Batole (2003), Procházka (2004), Dávná láska (2005), František (2005), Okresní město (2006), Na druhé straně (2007), Čtvrtek (2008), Odměna (2008), Prarodičeni (2009), Nikdy to nevzdám (2010), Pivo za sto (2011).**

Pokud si výše uvedené povídky pečlivě přečteme, nalezneme ve většině z nich jeden společný prvek. Povídky, ve kterých Čechura vypráví příběhy různých lidí, plynou běžným tempem, ale na konci povídky se objeví něco, co je absurdní, něco, co nám může být proti srsti, něco, co nás nepříjemně překvapí a udiví. V některých případech dokáží být Čechurova slova tak krutá, že můžeme pocítit skutečnou bolest. Natolik je Čechura schopen vtáhnout nás do povídky. **Absurdita, fyzická nebo psychická bolest hlavních postav, překvapivý a neočekávaný konec** – to je shrnutí Čechurovy tvorby v pár slovech. Není tomu tak ale u všech jeho povídek. Nalezneme v jeho repertoáru i povídku humornou či dobře končící. Bylo by dobré také zmínit, že Čechura pracuje s **náhodou** – a ta v dané povídce přispívá buď k humoru, nebo k absurditě. Zde je dobře vidět, že je Čechura autorem, který umí vyprávět příběhy obyčejných lidí, avšak neobyčejně. Leckdy nám příběhy mohou připomínat sci-fi, jelikož se ne vždy jedná o skutečnosti, které se v reálu opravdu mohly stát.

První je povídka Batole z roku 2003. Tato povídka vypráví v er-formě bez použití přímé řeči příběh malého batolete, které netrpělivě čeká na svou maminku v postýlce.

³⁴ JANA HORÁKOVÁ, VLADIMÍR NOVOTNÝ, HELENA ŠLESINGEROVÁ. *Slovníček autorů Plže*. Plzeň: Pro libris, 2005, str. 6.

Maminka ale bohužel nepřichází. Dítě začíná být nevrle a smutné. Rozhodne se proto jít maminku hledat. Čechura detailně popisuje všechny kroky, které batole musí udělat, aby se nakonec dostalo k mamince – jak se dostane z postýlky, jak se dobatolí za matkou do kuchyně. A jak se pokouší svou spící maminku vzbudit – avšak neúspěšně. Rozhodne se proto zapnout rádio (bohužel se však nejedná o rádio, ale o sporák). Tuto skutečnost se dozvídáme, jakmile se matka probudí. Šmátrá kolem sebe a nachází pouze cigarety a zapalovač. Když se podívá směrem ke sporáku, vidí, že všechny knoflíky jsou otočeny na maximum a dítě má na tomto rozpáleném sporáku hlavičku. Matka škrtne zapalovačem a tím zabije i sebe.

*Batole se vydalo na dlouhou cestu od postýlky, které se křečovitě přidržovalo, ke stolu, vzdálenému nepředvídatelné čtyři metry. Udělalo dva kroky a pláclou sebou na koberec. Začalo nabírat, protože vědělo, že pláčem určitě maminku přivolá.*³⁵

*Ve vedlejším pokoji, zšeřelém zataženými závěsy, ležela na zemi žena. Co dělá její dítě, ji nezajímalo. Tvrdě spala, stočená na koberci. U její hlavy se povalovala otevřená láhev vína.*³⁶

*Spatřila své dítě, jak spí schoulené asi dva metry od ní. Bezmyšlenkovitě zasunula cigaretu do vyprahlých úst a těsně předtím, než škrtla, si uvědomila, že batole spí s hlavičkou opřenou o sporák a že všechny knoflíky jsou otočeny na maximum. Poslední, co v životě uviděla, byl její prst, který, aniž ho mohla ovládnout, otočil kolečkem zapalovače.*³⁷

Povídka Procházka z roku 2004 je psána ich-formou. Na rozdíl od povídky *Batole* se zde objeví přímá řeč. Je to jedna z mála povídek, která nekončí tragicky. Vypravěčem je muž (nedozvíme se jeho jméno), který je již třicet let ženatý. Zprvu nám dává vypravěč najevo, že je se svým životem nespokojený, objevují se nostalgické pocity. Muž má dojem, že je jeho život nudný a stereotypní. Když ale ulehne do postele, zdá se mu sen o minulosti. O minulosti, ve které se setkává se svou ženou, a také o tom, jak se poprvé políbili u řeky. Když se muž probudí, uvědomí si, že jeho život vlastně není zase tak špatný a že svou ženu stále moc miluje. Tak jako tenkrát, když se poprvé políbili.

³⁵ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II, číslo 6, str. 10.

³⁶ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II, číslo 6, str. 10.

³⁷ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890, ročník II, číslo 6, str. 11.

Po probuzení své ženě nabídne, že by se mohli jít projít, třeba k řece. Žena souhlasí, jelikož na společné chvílky také rozhodně nezapomněla.

*Díval jsem se na její krásná ústa, jak se pohybují a něco na mě volají, ale nevěděl jsem co, protože zesilovač měl, jak říkají muzikanti, volume doprava. Ale když jsem se pozorněji podíval na pohyby jejich rtů, zjistil jsem, že volá moje jméno, a zdálo se mi, že ji slyším i přes hluk, který kapela vydávala.*³⁸

*A pak jsem svoje jméno uslyšel doopravdy a probudil jsem se. Viděl jsem svoji manželku, jak se nade mnou sklání (...). (...) A já ji najednou poznal. Vždyť je to ona.*³⁹

*„Už jsme dlouho nešli okolo řeky, jestli vyjdeme brzy, mohli bychom dojít až k jezu,“ navrhl jsem, a když jsem zvedl hlavu, abych poznal, jestli souhlasí, uviděl jsem v jejích očích světýlka, která mě přesvědčila, že ani ona na nic nezapomněla.*⁴⁰

Domníváme se, že nám autor chtěl v této povídce ukázat, jak bychom si měli vážít maličkostí a radovat se z každého dne. A to, že máme po boku někoho, kdo při nás stojí, je přece krásné – a na věku v tomto případě nezáleží.

Povídka Dávná láska z roku 2005 také patří mezi díla, která neskončí tragédií. Avšak jistá absurdita, smutek a zklamání zde je. Povídka je psána er-formou a neobsahuje přímou řeč. Hlavní postavou je muž, jenž po letech potkal svou dávnou lásku, se kterou se bohužel nikdy neoženil. Moc toho litoval, a tak nyní, když se znovu potkali a domluvili se na schůzku u ní, byl štěstím bez sebe. Povídka detailně popisuje přípravy hlavního hrdiny na den D – tedy schůzku s dávnou láskou, která mu napsala na kousek papíru svou adresu, kam měl toho dne dorazit. Lístek s adresou si vzal s sebou i přesto, že už ji znal nazpaměť. Vzal si společenské oblečení, lesklé boty (byť mu byly menší) a nezapomněl ani na kytici pro svou dávnou lásku.

Ulici s číslem 15 našel snadno. Horší to bylo s výtahem, jelikož nefungoval, a jeho už nohy v těsných botách opravdu bolely. Nicméně se vydal pěšky po schodech do 2. patra tak, jak bylo psáno na lístečku. Bohužel však žádný z bytů ve 2. patře neobsahoval její jméno. Rozhodl se tedy zklamaně, že projde každé patro v domě, dokud zkrátka nenajde

³⁸ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2004. ISSN 1213-9890, ročník III, číslo 6, str. 13.

³⁹ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2004. ISSN 1213-9890, ročník III, číslo 6, str. 13.

⁴⁰ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2004. ISSN 1213-9890, ročník III, číslo 6, str. 13.

dveře od jejího bytu. Nechtěl to vzdát tak jako před lety, chtěl bojovat a být s ní. Když ji však nenašel ani v posledním podlaží, celý nešťastný a zchvácený nevěděl co dál. Nebyl již nejmladší, takže mu ta vystoupaná patra dala opravdu dost zabrat. Rozhodl se jít zpátky dolů a zastavil se ve druhém patře. Náhodně zazvonil na jeden ze zvonků a ženy, která mu otevřela dveře, se zeptal, zda nezná jeho dávnou lásku. Žena ale o takovém jméně nikdy neslyšela. Uvnitř cítil velikou bolest. Podvedla ho. Jeho dávná láska ho zranila.

Vyšel ven ze vchodu, kytici zahodil do koše a odešel za roh. V tu chvíli ale přijelo před dům auto, z něj vyšel mladík, a připevňoval na domy nové tabulky s číslem popisným. Mladík si uvědomil, že si včera spletl čísla, a vyměnil číslo 15 a 13. Nyní to napravil a číslo 15 tak nebylo ve vchodě, kde hledal svou lásku hlavní hrdina, ale o vchod vedle. To se ale již hlavní hrdina nedozvěděl, jelikož odešel domů. A v čísle 15 ve druhém patře seděla žena a marně čekala na muže, který ji měl navštívit.

V této povídce cítíme obrovskou lítost nad hlavní postavou, jelikož se jedná o velké nedorozumění.

*Přece to teď nevzdá. Nevzdá to jako před lety, kdy o ni, pravda, zase tolik nebojoval. Zasunul prst pod vzorně zavázaný uzel kravaty, prudkým pohybem jej uvolnil a vyrazil vzhůru. Bohužel vše se opakovalo se stejným výsledkem i nadále. Naprosto vyčerpán, na pokraji zhroucení konečně dospěl k poslednímu podlaží. Nohy už vůbec necítil, kolena se mu třásla a do očí se vkrádaly slzy vzteku nad tou nemohoucností, ale i slzy lítosti.*⁴¹

Svým způsobem je zde jistá podoba s Romancí pro křídlovku od Františka Hrubína, ačkoliv v tomto případě se nejedná o poezii. Podobu zde nenacházíme v rovině dějové, ale v tom, co je hlavní podstatou povídky – zklamání, zjištění, že jsme promeškali něco, co jsme měli udělat již dříve, a neudělali.

Povídka František z roku 2005 je jedna z těch povídek, které můžeme označit jako tragické, smutné. V er-formě je vyprávěn příběh o Františkovi – mentálně zaostalém chlapci, potažmo muži (v povídce se uvádí, že mu bylo něco mezi třiceti a čtyřiceti lety). František bydlel se svou matkou a otcem na vesnici. Každý ho zde znal a všichni ho měli rádi. Byli zvyklí na to, že se František chová jinak než ostatní a každému vždy ukazoval

⁴¹ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890, ročník IV, číslo 7/8, str. 13.

na setkání svou duhovou kuličku, kterou nosil v kapse. Měl radost z toho, když mu ji lidé pochválili. Jak ale plynul čas, starší obyvatelé vymírali a také Františkovi rodiče stárli. Měli strach, co jednou s Františkem bude.

Naneštěstí vznikla ve vesnici parta mladých darebáků, kteří se rozhodli, že Františkovi ublíží. Jelikož se František neuměl bránit, kopali do něj hlava nehlava, mlátili ho, dávali mu pěstí. Maminka toto vše viděla z okna, neváhala a běžela svému synovi pomoci. Jeden z party ale do maminky strčil, ta upadla a spadla na kámen přímo hlavou – na místě byla mrtvá. Tatínek přiběhl s brokovnicí v ruce. Když viděl ležet na zemi svého zraněného syna a nehýbající se ženu, zastřelil vůdce party. František si sedl, uviděl, že maminka leží – ani mu nedošlo, co se jí vlastně stalo, myslel si, že jen leží a odpočívá. František ani tatínek se již do vesnice nikdy nevrátili, avšak zvyk s duhovou kuličkou zde přetrvává dodnes.

*Vždycky k někomu přiskočil, vyrazil radostný výkřik, strčil ruce do kapes a pak je zavřené v pěst vytáhl a jako na povel obě najednou otevřel. A v dlaních míval různé poklady. Špinavý kapesník, zmuchlaný papír s nečitelnými znaky, pár drobných a mnoho dalších předmětů. Obsah kapes se někdy měnil, ale jedna věc spatřila světlo světa vždycky. Velká duhová kulička. Bůhví, kde ji našel. Patřilo k dobrému zvyku ji vždy pochválit, jak je krásná.*⁴²

*Tatínek ani František se do vesnice nikdy nevrátili, ale protože už tisíce let platí, že všechno špatné je k něčemu dobré, ujal se tam takový zvyk, že když se dva její obyvatelé někde potkali, jeden vytáhl z kapsy duhovou kuličku a ten druhý řekl: „Jé, ta je krásná.“*⁴³

Další povídkou je Okresní město z roku 2006. Povídka je vyprávěna v ich-formě. Jedná se o povídku, jejíž absurdní konec nás nepříjemně překvapí. Vypravěčem je muž, který jede v autě a zjistí, že zabloudil. Objeví se v městečku, jež nikdy předtím neviděl. Když se však chce kohokoli zeptat na cestu, nikdo mu neodpovídá, jako by ho ani neviděli. Dokonce ani děti z mateřské školy na něj nereagují. Až muž narazí na starostu. Ten ho pozdraví a dokonce ho pozve k sobě do kanceláře na kávu. Vypráví hlavnímu hrdinovi o tom, jak toto město vzniklo. Na konci povídky sám hlavní hrdina s hrůzou zjišťuje, že se

⁴² Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890, ročník IV, číslo 10, str. 12.

⁴³ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890, ročník IV, číslo 10, str. 13.

jedná o město mrtvých. A jeho nikdo neviděl, protože je živý. Zatím. Pouze pan starosta má tu moc, že vidí i živé, ale hlavnímu hrdinovi řekne, že i on již bude brzy obyvatelem jejich města. Hlavní hrdina je z toho v rozpacích, ovšem jakmile vyjde ven, opět potká děti z mateřské školy, které ho pozdraví. Už ho vidí. Už i on je mezi nimi – mezi mrtvými.

„Od roku 1990 do letošního roku zahynulo na našich silnicích 15 000 lidí, což představuje jedno středně velké okresní město.“⁴⁴

„Oni jsou, oni jsou...“ vyřázel jsem ze sebe zajímavě, neschopen říci to slovo.
„Ano, jsou,“ zněla odpověď. *„A všichni po dopravních nehodách. A já byl první už před patnácti lety.“⁴⁵*

Dřív než jsem stačil nastoupit, se zpoza rohu vynořila mateřská školka. Děti se vracely z vycházky. Když přišly asi na deset metrů, všimly si mě a sborově pozdravily. „Dóóbrýýdéén.“⁴⁶

Povídka Na druhé straně z roku 2007 taktéž patří mezi povídky, které končí tragicky. Obsahuje dosti přímé řeči, je psána er-formou. Vypráví o tátovi Adamovi, mamince Julii a jejich synovi Petříkovi. Adam a Julie slíbili, že se dostaví na večírek ke svým známým. Maminka má ale celý den pocit, že by tam chodit neměli, bojí se nechat devítiletého Petra doma samotného. Tatínek ale jejím obavám nerozumí a na večírek chce jít. Maminka je z toho nešťastná, ale nakonec tedy svolí a na večírek se vydá, i když má špatný pocit. Petrovi slíbí, že přijdou včas, ať hezky spinká.

Jak se ale dalo předpokládat, zatímco budou na oslavě, něco se u nich doma stane. Pět'a se doma bál, všude viděl všelijaké stíny a ještě k tomu dostal škytavku. Mezitím maminka prosila tatínka, aby se už vrátili. Tatínek ovšem stále odmítal, na oslavě se mu líbilo. V tu chvíli byl Pět'a v kuchyni a na chodbě se podíval na sebe do zrcadla. Lekl se, protože spatřil v zrcadle ještě někoho jiného – chlapce, který byl téměř stejný jako on. Chtěl utéct do postele, ale chlapec ze zrcadla na něj začal mluvit – chtěl od něj napít. Když se Pět'a chlapce zeptal, kdo to je, chlapec mu odpověděl: „No přece já jsem ty.“ Pět'a tomu vůbec nerozuměl, chtěl maminku, bál se. Dokonce plakal. Chlapec ze zrcadla

⁴⁴ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2006. ISSN 1213-9890, ročník V, číslo 3, str. 5.

⁴⁵ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2006. ISSN 1213-9890, ročník V, číslo 3, str. 5.

⁴⁶ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2006. ISSN 1213-9890, ročník V, číslo 3, str. 5.

ho však nenechal být. Chtěl, aby Pěťa šel za ním a podal mu vodu. Pak, jako by ho chlapec nějak omámil, zapomněl Pěťa na své rodiče i na to, že má být v postýlce. Napřímil se a vykročil za chlapcem. Najednou už se nebál.

V tu chvíli přišla domů maminka, měla děsivý pocit, tušila, že se něco stalo. Tatínek běžel za ní. Když Pěťu nenašli v posteli, byli strachy bez sebe. U zrcadla objevili dvě malé postavy, jedna z postav byl Pěťa v pyžámku. Obě postavy zmizely nadobro v zrcadle. Adam s Julií prožívali v tu chvíli tu největší bolest – ztratili své jediné dítě.

„Mami, já bych byl radši, kdybys tu byla se mnou,“ řekl Pěťa a začala se mu třást brada. Do pokoje vešel Adam. „Máme nejvyšší čas. Podívej se, Petře, my s maminkou musíme být na jedné moc důležité schůzce. Jako ty, když se domluvíš se svým kamarádem, třeba s Radkem, že se někde potkáte, tak tam taky přijdeš. Že mám pravdu?“⁴⁷

Pěťa se rozplakal. Stál v předsíni, sám, opuštěný a byla mu zima. „Mami, tati, přijďte už, já už budu vždycky hodný, slibuju.“ Tekly mu slzy a vpíjely se zčásti do rukávu, kterým se otíral oči a nos a zčásti do koberce, který pokrýval podlahu v předsíni.⁴⁸

„No konečně. To je dost, že jsi se rozhodl. Tak pojď ke mně. Podej mi tu vodu. Neboj se. Přijdeš k zrcadlu, uděláš jeden velký krok a budeme si spolu hrát. To uvidíš, co mám za hračky. A neplač. Tady ti bude líp.“⁴⁹

Povídka Čtvrtek z roku 2008 je humornou povídkou. Vypráví o milencích. Manželé Kamil Vrabec a Jitka Vrabcová jsou si nevěrní a navzájem se podvádějí s manželky Vendulou Karafiátovou a Jaromírem Karafiátem. Tato povídka je vyprávěna v er-formě. Hned v úvodu povídky je pomocí přímé řeči vyprávěn intimní styk Kamila Vrabce a jeho milenky Venduly Karafiátové. Jsou zde popisováni jako myšák a myšička. Schází se takto každý čtvrtek. Vše se zdá být v pořádku, až do chvíle, kdy se vše pokazí. Kamil totiž své milence řekne jménem Jitka – tak se jmenuje Kamilova manželka. Vendulu to rozčílí natolik, že se s Kamilem pohádá a svůj milenecký poměr s ním ihned ukončí.

V tu chvíli se odehrává i další intimní styk – tentokrát mezi Jitkou Vrabcovou a Jaromírem Karafiátem. Baví se o tom, že viděli své protějšky, jak je podvádí, a tak jim to chtějí vrátit. Jitka se svému manželovi chce pomstít ale ještě více. Vytočí jeho číslo a chce,

⁴⁷ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2007. ISSN 1213-9890, ročník VI, číslo 9, str. 6.

⁴⁸ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2007. ISSN 1213-9890, ročník VI, číslo 9, str. 9.

⁴⁹ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2007. ISSN 1213-9890, ročník VI, číslo 9, str. 9.

aby manžel celý akt slyšel. Jitka si tedy dává velmi záležet, aby bylo manželovi jasné, co se děje. Do té doby, než se ze sluchátka ozve Kamilova matka, které Kamil půjčil na pár dní svůj telefon, než si jeho matka opatří svůj nový, jelikož její telefon jí minulý týden ukradli.

„Teda myšáčku,“ šeptala a rukou si zakrývala oči. „Dneska to bylo tak krásný. Jako nikdy předtím. Ty jsi prostě nejlepší.“

Myšáček Kamil byl však v té chvíli myšlenkami u své rodiny a dopustil se nenapravitelné chyby. „To jsem moc rád, že se ti to líbilo... Jitko.“ Jitka byla Kamilova manželka. A ještě k tomu Vendulu přátelsky poplácal po pozadí.⁵⁰

„To jsi ty, Jituško?“ ozval se z něj známý hlas. Jitka vytřeštila oči na přístroj a vzápětí jí došlo, na co předtím úplně zapoměla. Že její tchýni (!) minulý týden ukradli mobil a Kamil, její manžel a kurevník v jedné osobě, jí půjčil svůj do té doby, než si jeho matka opatří nový.⁵¹

Nutno dodat, že v této povídce bylo použito i několik lascivních či přímo vulgárních výrazů.

Intimní vztah nalezneme také v povídce Odměna, taktéž z roku 2008. Povídka je psána er-formou, neobsahuje přímou řeč. Oproti předchozí povídce ale rozhodně tento příběh nelze chápat jako humorný. Naopak – opět se objevuje absurdita a znepokojení. Hlavními postavami jsou Helena a Leoš. Helena z ničeho nic kontaktuje Leoše za účelem placeného sexu. Nabízí mu půl milionu korun. Leoš přijde k ní domů a podle dohody dostane po aktu slíbené peníze. Když Leoš odejde, Helena je spokojena. Povedlo se jí to. Zde se konečně dozvídáme, o co Heleně po celou dobu šlo. Helena totiž dříve chodila s jedním mužem jménem Petr, který měl AIDS. Helena se od něj nakazila. Pak už Petra nikdy neviděla. Zbyla jí po něm pouze jedna fotografie – s jeho synem Leošem. Takhle se tedy chtěla pomstít Petrovi. Bohužel tím nejspíše zkaží život i Leošovi, který nic netuší a už vůbec by ho nejspíš nenapadlo, že by ho tato žena chtěla nakazit smrtelnou nemocí AIDS.

⁵⁰ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2008. ISSN 1213-9890, ročník VII, číslo 7/8, str. 8.

⁵¹ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2008. ISSN 1213-9890, ročník VII, číslo 7/8, str. 9.

*Helena byla čím dál víc nervózní. Ten cíl, ke kterému směřovala, ležel na dosah ruky. Byl tak blízko, tak blizoučko. Podívala se do zrcadla a zhrozila se. Takhle to nepůjde, pomyslela si. Jakmile mě uvidí, hned mu dojde, že něco není v pořádku.*⁵²

*Když se dozvěděla, že má AIDS, skoro zemřela strachem. Petr se okamžitě vypařil a nic po něm nezbylo. Jen jistota smrti a jedna malá fotografie s jeho synem. S Leošem.*⁵³

Povídka Prarodinčení z roku 2009 jako jediná obsahuje podkapitoly: Začínáme, Zapíjení, Oťukávání. Tato povídka je pouze úryvkem z větší prózy, což je uvedeno přímo v časopise Plž. Povídka je psána ich-formou. Celá povídka je psána humorně. Příběh vypráví muž, který se záhy stane dědečkem. Z povídky je patrné, že je díky svým čtyřem vnoučátkům (Janička, Matýsek, Pepíček a Nelinka) moc šťastný. V povídce popisuje mimo jiné to, jak vnoučátka zapíjel a jak velkou radost z narození každého z nich měl. Dokonce se rád vytahuje před ostatními prarodiči, co jeho vnoučátka všechno umějí, kolik již mají zoubků nebo zda už chodí. Těžko říci, zda se v této milé a velmi příjemné povídce neobjevují nějaké autobiografické prvky, jelikož z povídky opravdu číší dědečkova láska k vnoučátkům.

*Najednou ale zjistíte, že děti, pro které jste vlastně dělali to nejlepší, co jste mohli, už nejsou děti, ale dospělí jedinci, kteří mají vlastní rozum. Samozřejmě dělají stejné voloviny, jako jste dělali vy, když jste si užívali bujarého mládí. Scházejí se, rozcházejí se a... žení se. Nebo vdávají. To podle pohlaví. Váš roztomilý chlapeček si přivede naprosto nemožnou hydru, o kterou byste si neopřeli ani kolo.*⁵⁴

*„Narodil se nám Pepíček. Jmenuje se Pepíček,“ šeptal jsem poněkud nelogicky do ucha německého ovčáka, kterému jsem se za normálních okolností vyhýbal půlkilometrovým obloukem.*⁵⁵

Nikdy to nevzdám z roku 2010 je povídka s velmi překvapivým koncem. Až do poslední věty nás autor nechá tápat a my vlastně po celou dobu jen přemýšlíme, kdo

⁵² Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2008. ISSN 1213-9890, ročník VII, číslo 1, str. 8.

⁵³ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2008. ISSN 1213-9890, ročník VII, číslo 1, str. 9.

⁵⁴ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 12, str. 6.

⁵⁵ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 12, str. 7.

nebo co k nám hovoří. Povídka je psána ich-formou. Je zde vyobrazen jakýsi boj vypravěče, který se chce dostat na svět, jelikož zapadl mezi balvany a nemůže se dostat zpět mezi nás. Nechce to ani za nic vzdát. Nakonec ho zachrání dva chlapci (aniž ví, že někomu pomáhají) tím, že balvany odvalí. Najednou se ocitáme u lékaře. Maminka dvou chlapců je nešťastná, protože neví, co s chlapci je. Lékař si bohužel také neví rady, prý nikdy nic takového neviděl. Chlapci budou muset do nemocnice. V tom se nám konečně náš vypravěč představí – je to totiž mor.

*Musím věřit tomu, že mně někdo pomůže. To by nebyla na světě žádná spravedlnost. Vždyť i já, a není to tak dlouho, jsem viděl lidi, kteří byli v podobně zoufalé situaci, jako teď já. A hned jsem k nim spěchal a držel je za ruku a hladil po vlasech.*⁵⁶

*Ted' mi to došlo. Ještě jsem se nepředstavil. Promiňte. Nějak nebyl čas. Jmenuji se Yersinia peatis. Vyznačuji se neobyčejnou houževnatostí. Naposledy mě mohli v těchto místech vidět někdy okolo roku 1710. A jestli té latině nerozumíte, řeknu vám to rovnou. Jsem totiž mor.*⁵⁷

Povídka Pivo za sto z roku 2011 se od ostatních liší tím, že je zde pouze přímá řeč. Jedná se o dialog dvou kamarádů (neznáme jejich jména), kteří jsou v hospodě, pijí pivo (jedno stojí sto korun), rum a povídají si – o minulosti, o ženách a celkově o životě. Ale ani v této povídce autor nezůstává pozadu a opět nás překvapí. Ti dva muži se totiž nenachází v hospodě, nýbrž v psychiatrické léčebně, což se dozvídáme v samém závěru povídky v rozhovoru zaměstnanců psychiatrické léčebny.

V této povídce se ocitáme někde v budoucnosti, jelikož je v povídce narážka na to, že EU zakázala restaurace a hospody, což se v přítomné době nestalo.

„Ahoj, kamaráde.“

„Ahoj, to jsem rád, že tě vidím.“

„Já taky. Už jsme tu dlouho nebyli, co? Kolik chce za pivo?“

„Sto.“

„To si snad dělá prču.“

„Ne, fakt, sto.“

⁵⁶ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 6, str. 8.

⁵⁷ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 6, str. 9.

„A je aspoň dobrý?“

„No, celkem ujde.“⁵⁸

„Víte, kolego, že je mi skoro líto, že jsme ty děduly museli odvést zpátky na pokoj.“

„Mně taky. Voni se hezky poslouchají. Myslíte, že to opravdu někdy takhle bylo, že si lidi spolu povídali v těch no, jak se jim říkalo? V hospodách?“

„To nevím. Já to nikdy nezažil. Možná můj táta, ale ten o tom nerad vyprávěl, protože dělal pro Unii jako úředník a právě tehdy přišla ta směrnice, která všechny hospody zakázala. V rámci boje proti nezdravému způsobu života.“⁵⁹

⁵⁸ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890, ročník X, číslo 6, str. 7.

⁵⁹ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890, ročník X, číslo 6, str. 8.

7. JAN SOJKA

Jan Sojka se narodil v roce 1973 v Plzni. Vystudoval Pedagogickou fakultu ZČU v Plzni (obor český jazyk a literatura – dějepis), nyní působí jako učitel na střední průmyslové škole. Píše básně, prózy a divadelní hry. Je členem neprofesionálního souboru Antidivadlo, pro nějž spolu s Davidem Charvátlem píše scénáře. V asonklubí edici Malé knížky vydal sbírky Bludiště snů (1997) a Tři cesty (1998), vlastním nákladem sbírku Jazyk nad vodou (2001). Publikoval mj. ve Welesu a Psím víně, získal Čestné uznání Plže za poezii (za rok 2003).⁶⁰

V časopisu Plž od roku 2002 – 2011 narazíme na prózu Jana Sojky celkem šestkrát: **Podzimní lidé (2006), Únorové domy (2007), K čertu s lyrikou (2009), Dveře (2010), Pozdě a brzy (2010), Ultimátum (2011).**

Podzimní lidé a Únorové domy jsou povídky, jež jsou si hodně podobné, obě mají ponurou atmosféru.

Ponurá atmosféra je dána **tragikou lidského osudu**. Sojka si vybírá postavy, jejichž život je bezcílný. Hrdinové nevezmou život do svých rukou, neumějí žít lépe, neumějí ukázat svou perspektivu. V tomto duchu se nese povídka Podzimní lidé a povídka Únorové dny – právě období podzimu a února (zimy) bývá symbolizováno ponurostí a smutkem.

K čertu s lyrikou, Dveře, Pozdě a brzy a Ultimátum – tyto povídky řeší spíše mezilidské vztahy, ať už partnerské či manželské.

Podzimní lidé je povídka z roku 2006. Povídka je psána v ich-formě. Jedná se pouze o úryvek z větší prózy. Vypravěč se jmenuje Štěpán. Příběh začíná tím, že Štěpán chodí po městě a přemýšlí. Jeho přemýšlení je ze začátku trochu sklíčené a ponuré, ale záhy se mu nálada zvedne. Rozhodne se navštívit restauraci U Milana, kolem které právě prochází. Zde sleduje partičku lidí, kteří hrají karty. Když Štěpán přijde domů, lehne

⁶⁰ JANA HORÁKOVÁ, VLADIMÍR NOVOTNÝ, HELENA ŠLESINGEROVÁ. *Slovníček autorů Plže*. Plzeň: Pro libris, 2005, str. 21.

si do postele a opět přemýšlí. Přemýšlí i o svých kamarádech Gustavovi a Julkovi a pak usne.

Ráno ho zvoněním vzbudí Julek a sděluje mu, že oba musí jít za Malířem, protože se opil v hospodě. Barmanka je celá rozčilená a chce, aby si Malíře už konečně odvedli. Bohužel za něj museli také zaplatit. Malíř byl tak opilý, že ho ani taxikář nechtěl svézt, ale nakonec za příplatek svolil. Dovezl všechny tři muže do ateliéru, kde Štěpán s Julkem nechali Malíře spát. Štěpán přemýšlel nad tím, že i když malíř všechno zničí, umí alespoň malovat na rozdíl od Štěpána, který si o sobě myslí, že neumí nic.

Vrátili se za Malířem do ateliéru, ten stále spal. Vypadal jako živá mrtvola, úplně bez života. Malíř svým kamarádům dělal starosti i dále. Nechodil s nimi na srazy, neměl čas. Postupně to s ním šlo z kopce. Najednou se však Malíř vzpamatoval, odrazil se ode dna a vstal. Svě klíče od ateliéru svěřil Julkovi. Chtěl změnit prostředí, v tomto městě na něj padala negativní energie. Nasedl do vlaku a odjel. Jeho přátelé byli rádi, že se vzpamatoval a že se svým životem chce něco udělat. Zde již Štěpán hovoří i o další postavě – Tichej. Kdyby se v časopisu Plž neobjevil pouze úryvek z prózy, možná bychom se o něm dozvěděli něco bližšího. Všichni kamarádi se rozhodnou jít ke Krocánům s optimistickou náladou.

Z této povídky vyzařuje spíše nostalgická a ponurá atmosféra. Taková, jako bývá často právě na podzim.

Město vypadá mírumilovně, protože je poloprázdné. Až se všichni vrátí a vyrojí do ulic, navrátí se s nimi stres, spěch, bezohlednost, hrubost, vulgarita, hysterie, hluk, krev a výkaly. ⁶¹

„Seznámím vás, tohle je Štěpán a Julek, moje ochranka, a tohle je inteligentní dáma. Ví, kolik stojí pivo, a zná našeho prezidenta!”

„Jsi ubožák!”

„Jo? Nechceš se mnou chodit?”

„Cože?”

„Ukázal bych ti, co je to středověk.”

„Zaplaťte a táhněte.” vyjekla rozčilená barmanka. ⁶²

⁶¹ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2006. ISSN 1213-9890, ročník V, číslo 1, str. 4.

⁶² Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2006. ISSN 1213-9890, ročník V, číslo 1, str. 5.

Únorové domy je povídka z roku 2007. Hned od začátku k nám kdosi mluví. Časem se dozvíme, že se opět jedná o Štěpána. Hovoří o únoru, jakožto chmurném a nešťastném měsíci. Ze slov vypravěče je opět cítit nostalgie a smutek. Spolu se Štěpánem je zde Tichej (tak, jako v předchozí povídce), Marian a Bára. Pozorují snít a přemýšlí. Je neděle večer, smutná chvíle, objevují se pocity osamělosti. Štěpán prozrazuje, že mu je třiatřicet let a že žije se svými třemi kamarády v domě, který patří Tichému.

Štěpán je mírně opilý, a proto se rozhodne jít do svého pokoje. Ulehne na koberec a začne přemýšlet nad tím, jak se před patnácti měsíci nastěhoval do tohoto domu. Tichej a Bára ho přijali s úsměvem, ale Marian nadšený nebyl. Marian je asi padesátiletý muž a na Štěpána nebral ohledy. Nejčastěji vasedávali všichni společně na terase, aby nikdo z nich nebyl sám. Po dvou měsících se Štěpán s Marianem sblížili. Mariana vyhodili totiž z práce. I přesto ale vstával brzy. Zde se dozvídáme i Štěpánovo povolání – překládá z němčiny.

Poté se Štěpán, stále opilý, usadil v kuchyni. Přemýšlí, co se za těch patnáct měsíců změnilo. Odpověď však žádná nepřichází. Pochybuje o sobě, z jeho slov je znát zřetelný smutek a zklamání. Stále však nevíme, z jakého důvodu. Do kuchyně vchází Marian a dá se se Štěpánem do řeči. Dozvídáme se, že Marian měl ženu a jejího chlapce z prvního manželství. Dělal pro ně vše, vykonával různá zaměstnání, jen aby se ti dva měli dobře. Mezitím si žena našla někoho jiného a od té doby je Marian na mizině. Hlavně psychicky, začal dost pít. Bývalá manželka mu naštěstí měsíčně posílá peníze za byt, ze kterého ho vyhodila.

Povídka je opět ponurá a smutná. Povídky Únorové domy a Podzimní lidé jsou si stylem psaní i atmosférou velmi podobné.

*Sedíme a mlčíme. Jsme zasypáni propitými dny. Je neděle večer nejtrpčí chvíle týdne. Sedíme společně u stolu, a i když nejsme sami, osamělost nás obtéká. Lahve jsou pro dnešek vypity. Marian se zvedá, chvíli se dívá na pestré rybky, pak zhasíná akvárium a jde spát. Tichej myje skleničky, voda zurčí a Bára se protahuje. Jdu do svého pokoje, večírek s jednotvárnou náplní vyčerpá své možnosti.*⁶³

Další povídkou je K čertu s lyrikou z roku 2009. V povídce se střídá ich-forma s er-formou. Povídka začíná textem, který napsal Tomáš. Má v plánu napsat román

⁶³ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2007. ISSN 1213-9890, ročník VI, číslo 2, str. 6.

a se svým začátkem, kde píše o tom, co všechno miluje, je spokojený. Už nehodlá psát básně, protože redaktor Kulan je vždy odmítne vydat. Řekne si: K čertu s lyrikou! Domnívá se, že pouze napsáním románu ukáže své pravé spisovatelské schopnosti. Z klidu ho vyruší pan Bůžek – správce domu. Chce po Tomášovi, aby okamžitě zavřel vodu, že jsou ve vchodě nějaké problémy s potrubím. Tomáš tedy uzavřel hlavní uzávěr vody, ale nepodařilo se mu navázat další větou v románu. Soustředění bylo pryč. Rozhodl se, že musí dát svému hrdinovi rozměr, musí se do hrdiny naprosto vžít.

Znovu ho vyruší zvonek. Tentokrát za dveřmi stojí Romana. Tomáš však není z její návštěvy nadšený a vyčte jí, že měla přijít až večer. Nechce jí ani ukázat, co již napsal. Zeptá se jí, proč nemůže přijít večer. Ona mu sdělí, že jde večer s Danou k Matějovi, protože je bude portrétovat. Tomášovi se to ani trochu nelíbí, především mu vadí, že Matějovy povídky Kulan vydává, kdežto Tomášovu tvorbu odmítá. Tomáše velmi mrzí, že Romana chce jít za Matějem a pocítí vůči němu silnou nenávist. A to ani nevěděl o tom, že mu Romana tají, že měla s Matějem intimní styk. Romana odešla a Tomášovi to bylo jedno. Vlastně byl rád, opravdu se na ni zlobil.

Znovu někdo zazvonil. Za dveřmi stál opět správce Bůžek a oznámil Tomášovi, že potrubí je spravené a že vodu opět může zapnout.

*Tomáš přestal psát a několikrát si přečetl čerstvé řádky. Pak spokojeně kývl, vstal a přešel místností tam a zpět. Ano, tohle bude konečně dobrý začátek. Už nebude psát básně! Nač taky! Kdo vlastně může odpovědně říct, že poezii rozumí? Domýšlivý redaktor Kulan, který mu vždy sbírku odmítl, i když ji několikrát přepracoval, určitě ne! Jeho vlastní básně však v nakladatelství vesele vycházejí. K čertu s lyrikou!*⁶⁴

Čtvrtá povídka má název Dveře a je z roku 2010. Příběh je psán v er-formě. Vypráví o manželském páru – Pavlovi a Hance. Pavel holduje alkoholu. Velmi často chodí domů opilý a Hanku to trápí. Dokonce si zavedla deníček, ve kterém si píše, v jaké náladě přišel Pavel domů a jaký je. Průměrně přijde domů opilý každý třetí den. Ona spí v ložnici a jeho nechává spát v obýváku nebo v pracovně. V povídce se dozvídáme i důvod, proč Pavel tolik pije. Hanka totiž již dvakrát potratila vysněné dítě. Po prvním potratu se jí snažil pomoci, povzbuzovat a rozhodně tolik alkoholu nepil. Po druhém potratu se však Hanka stáhla ještě více do sebe a s ní i Pavel. Nemohl se smířit s tím, že v jeho Hance

⁶⁴ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 1, str. 5.

zemřelo již druhé dítě. Přitom ona to miminko tak moc chtěla. Bohužel je tato smutná zkušenost od sebe vzdalovala čím dál tím více. Hanka se tu noc zamkla v pokoji a Pavel se již ani neodvážil zkusit, zda jsou dveře zamčené a rovnou odešel spát do pracovny.

*Pavel se pravidelně vracel mezi dvaadvacátou a třiaadvacátou hodinou. Ani jeho stav se příliš nelišil od předchozích příhodů, zato záhadný byl vůbec poprvé. Hanka si slovíčko podtrhla červeně a prolétla předchozích čtyřiaadvacet vět. Pětkrát byl zanícený, třikrát těžký, čtyřikrát nadčasový, paličatý a temný, dvakrát očištěný a čarodějný, dnes poprvé záhadný. Zaklapla notes a sevřela tak pevně, jako by držela celý jejich vztah.*⁶⁵

Pátou povídkou je Pozdě a brzy také z roku 2010. Povídka je psána v er-formě a opět řeší mezilidské vztahy. Příběh vypráví o manželském páru Romanovi a Pavle. Pavla již skoro spí, Roman přijde omámený alkoholem do ložnice a také si jde lehnout. Jelikož Pavla chce opravdu spát a intimnosti odmítne, Roman se naštvě a uvědomí si, že je to pořád dokola. Nyní mu řekla, že je příliš pozdě, ráno zase, že je příliš brzy. Brzy ráno se probudil a spát se mu již nechtělo. Odešel do obýváku a přemýšlel. I jeho tchyni se zdálo, že o ruku její dcery požádal příliš brzy. Došlo mu, že slova pozdě a brzy slýchá nějak často. Vzpomíná na to, jak se s Pavlou museli starat o její nemocnou matku, jak byla na ně zlá a Pavlu dokonce psychicky týrala. Po její smrti Pavla plakala a nemohla přenést přes srdce, že ji maminka opustila tak brzy. Roman si myslel pravý opak. V povídce dále nacházíme i jistý závan stereotypu. Roman přesně ví, co bude, až Pavla vstane – bude to mezi nimi vřít, možná se pohádají. Možná jí opět zavolají kamarádky kvůli neodkladným záležitostem. Tak rád by Roman šel vstříc novému a lepšímu životu, přesto pouze sedí v křesle a uvědomuje si, že na nový život je již pozdě.

*Roman se zlostně odvalil a zíral do stropu. Cloumala jím zlost promíchaná s ješitností. Manželka ho poslední dobou odmítá až příliš často. A on až příliš často slýchává tatáž slova v různých variantách. Když jde každý sudý týden posedět s kamarády, loučí se s ním žena slovy, ať přijde brzy, a bez ohledu na to, v kolik hodin se vrátí, je uvítán provoláním, že přišel pozdě.*⁶⁶

⁶⁵ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 1, str. 6.

⁶⁶ Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 6, str. 9.

Šestou povídkou je Ultimátum z roku 2011. Je psána v er-formě. Hlavními postavami jsou Lukáš a Josef. Jedná se o dva kamarády, kteří mají sraz v hospodě. Lukáš již v hospodě sedí a čeká na Josefa, který má, jako vždy, zpoždění. Když Josef přichází, je naštvaný. Stěžuje si Lukášovi, že mu žena dala ultimátum, že pokud si do půl roku nenajde práci, vystěhuje ho. Mimo to má za úkol nasypat zob korelám a vyčistit akvárium. Lukáš tomu na rozdíl od Josefa rozumí. Josefova žena chodí každý den do práce, odpoledne má navíc brigádu, aby celou domácnost uživila. A Josef sedí doma. Přitom Josef dostal nabídku přímo v hospodě, že by mohl alespoň občas vypomáhat. Josef ale ani za nic nechce.

Cestou domů je Josef na svou manželku opravdu naštvaný a hodlá jí to pořádně vysvětlit. Nechce od ní žádná ultimáta, a tak pospíchá domů.

Povídka má otevřený konec, nedozvídáme se, co doopravdy Josef udělá.

„Dala mi ultimátum.”

„Ultimátum?”

„Jo. Chápeš, co si ta ženská o sobě myslí? Nechá mi v kuchyni vzkaz a v klidu si odejde na ranní.”

Josef vylovil z kapsy pomuchlaný papír.

„Jestli si prej do půl roku nenajdu práci, vystěhuje mě. A podívej, co napsala na konec,” podal list Lukášovi.

„P.S. Nasyp korelám a vyčisti akvárium.”

„Rozumíš tomu?”

„Budeš se divit, ale rozumím. Chodí do práce ráno, odpoledne na brigádu. A už jí to asi nebaví. Navíc šest měsíců je dlouhá doba.”⁶⁷

⁶⁷ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890, ročník X, číslo 1, str. 8.

8. VÁCLAV GRUBER

Václav Gruber se narodil v roce 1953 v Plzni. Vystudoval Lékařskou fakultu UK v Plzni. Pracoval v okresní nemocnici ve Stodě, mj. jako primář rehabilitačního oddělení, nyní působí jako praktický a odborný rehabilitační lékař v Holýšově, kde trvale žije. Píše prózy, převážně z lékařského prostředí. Mezi jeho díla patří Bezprostřední příčina smrti (1988), Poslední operace (1988), Případ chirurg (1990), Počkám do tmy (2002).⁶⁸

V časopisu Plž na něj v letech 2002 – 2011 narazíme hned pětkrát: **Pohádka medicínsko-ekologická (2005), Zaměstnám Fencla v Kremlu (2009), www.kultura.eu (2010), Severní vítr (2010), Vítr (2011).**

Všechny tyto povídky jsou psány v er-formě.

Pohádka medicínsko-ekologická, www.kultura.eu a Severní vítr patří do tzv. cyklu Plíhových plžích pohádek. Tyto tři tituly jsou psané podobným stylem, spíše než o povídce se v těchto případech jedná o jakousi pohádku. V tomto cyklu se objevují absurdní prvky a prolínání fantazie s reálnými detaily. V Pohádce medicínsko-ekologické a v příběhu www.kultura.eu nalezneme **medicínské prvky a léčení pacientů**. To zcela jistě souvisí s autorovým zaměstnáním (lékař).

V povídce Zaměstnám Fencla v Kremlu a příběhu www.kultura.eu nalézáme další prvek. Autor zde **zmiňuje Ivo Fencla**.

V příběhu www.kultura.eu se objeví město Plzeň a její část Křimice.

Pohádka medicínsko-ekologická z roku 2005, jež je psána er-formou, se odehrává ve vesnici Butunga. Hlavními postavami jsou: venkovský muž Daguba a Watanbe. Watanbe je kouzelník, který se snaží léčit Dagubu a ostatní obyvatele. Ovšem léčení se mu zrovna nedaří, léčit neumí, přesto k němu obyvatelé chodí – věří mu. Vypráví se zde o bolesti zad, kterou Daguba trpí. Vždy, když šel za kouzelníkem, přinesl mu balík banánů, které natrhal. Z příběhu vyplývá, že kromě manželky, dětí a banánů ani nic jiného nemá. Watanbe si s jeho bolestí zad neví příliš rady, a tak ho pošle za velkým bílým mužem

⁶⁸ JANA HORÁKOVÁ, VLADIMÍR NOVOTNÝ, HELENA ŠLESINGEROVÁ. *Slovníček autorů Plže*. Plzeň: Pro libris, 2005, str. 9.

Millsem. Daguba chodil střídavě k Watanbemu a Millsovi, nikdy nezapomněl oběma z nich vzít balík banánů. Avšak pomoc nepřicházela.

Nastal čas, kdy Daguba balík banánů na bolavých zádech neunesl. Postupem času začal růst Dagubovi na zádech hrb. Watanbe věděl, že díky tomu by mohl Daguba ochrnout, ale neprozradil mu to. Daguba si začal všimnout, že i ostatní obyvatelé mají na zádech hrby. Avšak Daguba měl největší. Dokonce již tak velký, že se do něj vešel celý. Jako hlemýžď. Bylo tam krásně teplo a Daguba měl konečně kde bydlet. Jeho rodina i ostatní obyvatelé poté chodili za Watanbem a prosili také o takové bydlení. Každý najednou chtěl mít dutý hrb, ve kterém může bydlet a nosit ho stále při sobě. Najednou chtěli být všichni hlemýžděm.

Absurdní prvek zde můžeme sledovat v tom, že ačkoliv kouzelník léčit neuměl, a dokonce se z jeho pacienta stal nakonec hlemýžď, najednou ke kouzelníkovi začali všichni z vesnice chodit, chtěli mít hrb a také být hlemýždi.

Dobře věděl, že léčit tak, aby obyvatele Butungy opravdu vyléčil a přišel tak o kšeft, rozhodně neumí. A kdyby nějakou náhodou chorob ubylo ekonomicky závažně, může se klidně věnovat preventivnímu zařikávání nebo psychoterapii.

„Bolí mě záda, Watanbe,“ postěžoval si Daguba.

„Ukaž,“ řekl Watanbe, když předtím odsunul balík banánů, který Daguba složil k jeho nohám. Daguba ukázal někam mezi své lopatky. Watanbe se podíval. Potom sáhl. Věděl, že vyšetřovat musí, i když závěr vyšetření a své doporučení dobře zná už předem.⁶⁹

Povídka Zaměstnám Fencla v Kremlu z roku 2009 je psána er-formou a obsahuje mnoho přímé řeči. Odehrává se v Moskvě. Začíná rozhovorem mezi Vladimírem Ivanovičem, prezidentem Medvěděvem a Vladimírem Putinem. Baví se o tom, že být prezidentem je vlastně docela nebezpečné. Do Moskvy za nimi přijel spisovatel Lorenc (jedná se o **Iva Fencla**, jelikož se povídce objevují jeho biografické skutečnosti). Prezident se Lorence zeptal, zda s ním nepřijela i **Ivana** (jeden z biografických prvků). V povídce se objeví i informace o povídce Ivo Fencla (další biografický prvek – **povídka Rychlá Ivana odmítá Brada Pitta**). Nyní Lorenc seděl za psacím stolem a konečně mohl

⁶⁹ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890, ročník IV, číslo 3, str. 11.

psát, tvořit. Chtěl napsat dílo, které změní svět. Má šanci dokončit to, co dříve psal ve **Starém Plzenci** (další biografický prvek – bydliště Ivo Fencla). Jeho práce s názvem *Smíš zůstat, Vladimíre*, se Putinovi moc líbila. Putin se loučí s Lorencem. A konečně v posledním odstavci nám Gruber prozradí, že se skutečně jedná o Ivo Fencla:

*Ivo Fencl vážně přikývl. „Ano, Volod’o, máš ještě jednu šanci. Nesmíš to zvorat. A nezlob. Abych nemusel napsat druhý díl.”*⁷⁰

*Spisovatel přicestoval do Moskvy 28. října. Širokorozchodnou železnicí, v poštovním vagonu. Jak je jeho zvykem. Na nástupišti už čekalo auto. Uznale pokýval hlavou. Čajka, klasika. Asi mi opravdu chtěli udělat radost. Pohodlně se usadil do koženého křesla a mlčenlivý řidič za ním zavřel dveře. Velký automobil se jen měkce zhoupal a vyrazil do středu metropole.*⁷¹

Povídka *Zaměstnám Fencla v Kremlu* je jakýmsi parodickým navázáním na Fenclovo dílo *Zabiju Putina v Karlových Varech*.

www.kultura.eu je další příběh psaný er-formou. Hlavní postavou je pan Plíha, který chce jít do kina. Bohužel ale již nejsou lístky a pan Plíha nemá recept. Od ledna jsou totiž všechny vstupenky na předpis. Plíha je našťvaný, nelíbí se mu ani, že s ním nějaká starší paní chce navázat řeč. Je na ni nepříjemný. Rozhodne se, že půjde k obvodní lékařce pro recept. Vydává se tedy k paní lékařce Maškové, která je jeho obvodní kulturoložkou. Svěří se jí, že má nedostatek kultury a že už mu to leze na mozek. Sestra podá pacientovi kultoměr. Musí mu něco předepsat, protože jeho stav je opravdu vážný. Když se totiž paní doktorka podívala na kultoměr, zjistila, že nebude stačit pouze kino. Předepsala mu návštěvu biografu hned na dnešní večer a pravidelně čtyřikrát denně knihu *Smíš zůstat naživu od Iva Fencla*. Toto vše musí pan Plíha zvládnout za týden a po týdnu se dostavit na kontrolu. Zajde si tedy do biografu a v knihovně si vypůjčí si knihu od Ivo Fencla. Po přečtení se zamyslí nad dobou, kdy ještě nebylo na předpis skoro nic a zálibně se rozhlédne po policích, které jsou plné knih po dědovi a otci.

⁷⁰ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 1, str. 9.

⁷¹ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890, ročník VIII, číslo 1, str. 8.

V této povídce je znatelné prolínání fantazie s reálnými prvky. Fantazií je například kulturoložka a kultoměr, reálným prvkem je kniha *Smíš zůstat naživu* od Iva Fencla.

„Tak, tady to máte,“ podala vyplněný recept Plíhovi. „Biograf hned dnes večer a to druhé pravidelně čtyřikrát denně. Během týdne to do sebe musíte dostat celé, pak přijdete na kontrolu.“

Plíha se podíval na recept. Kino, to souhlasí. A druhá položka – Fencel, Ivo: Smíš zůstat naživu. No nazdar, to je alespoň tři sta stránek. „To je se mnou tak zlé, paní doktorko?“ „Míváme tu i horší případy,“ usmála se Mašková. „Tak za týden, pane Plího.“⁷²

Příběh Severní vítr z roku 2010 je psán er-formou a obsahuje velké množství přímé řeči. Setkáváme se s hlemýžděm Ondřejem a hlemýžděm Aloisem. Povídají si spolu o tom, že je jim zima, a snaží se přijít na to, kde by jim bylo tepleji. Rozhodnou se, že spolu „půjdou“ za teplem. Když jsou u Teplic, zjistí, že musí ještě na jih, protože jim je stále zima. Cestou potkají hlemýždě cizince, který také utíká před zimou. Jmenuje se Hermann a je Němec. Hermann si ale nastudoval, že teplo bude směrem na Wien, Uhry a Balkán. Tak se s Ondřejem a Aloisem rozloučí. Ondřej a Alois pokračují dál na jih. Přišli na to, že když trochu zhubnou, bude je vítr nadnášet, a čím výš budou, tím jim bude tepleji. Několika lety se dostali až do **Plzně**. Zjistili, že to nadnášení není tak úplně dobrý nápad, že nejlepší by byl prý bioplyn a že kousek od nich jsou Křimice. A tak se přišlo na to, že díky známému křimickému zelí vznikli stěhovaví hlemýždi.

Fantazií je v této povídce to, že si mezi sebou dva hlemýždi povídají. Reálný prvek shledáváme ve městě Plzni a v její části Křimice. Zároveň je také reálné křimické zelí.

Alois s Ondřejem přenocovali v hospodě. Ráno se ještě nasnídali v kuchyni a vydali se na cestu. První metry po čerstvě zasněženém chodníku probíhaly vcelku poklidně. Hřbet jim prohříval teplý hospodský vzduch v ulitě. „Když je teplo na záda, to se to leze,“ prohodil Alois.

„Hm, taky mám pocit, jako by mě to teplo nadnášelo,“ přikývl Ondřej.⁷³

⁷² *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 4, str. 11.

⁷³ *Plž: plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 10, str. 7.

Několika krátkými lety nebo spíše dlouhými přískoky se dostali konečně až na severní předměstí Plzně.

„Představoval jsem si to trochu jinak. Vystoupat a letět,“ řekl Alois těsně po přistání.

„Já taky. Problém je, že nahoře je ještě větší zima než dole. Vzduch v ulitě se ochladí a klesáš. Je to jednoduché.“⁷⁴

Vítr je povídka z roku 2011. Taktéž psána er-formou. Jedná se o velmi zvláštní povídku s překvapivým koncem. Hlavní postavou je Roman a Monika, kteří jsou si sice navzájem cizí, ale jelikož jsou vlastně kolegové, i když každý z jiné katedry, jedou spolu na seminář. Měly s nimi ještě jet Zdena s Pavlou, ale ty účast na poslední chvíli odřekly. Monika se v autě necítí dobře, pořád má pocit, že jí Roman chce svést nebo ublížit. Naneštěstí po cestě fouká silný vítr, který se záhy mění ve vichřici. V zimním období zanedlouho vzniknou závěje. Monika s Romanem nakonec na seminář vůbec nedorazí, protože autem zapadnou v závějích.

Roman se snaží je odtud dostat, ale Monika má stále představy o tom, že jí ublíží. Když ho uvidí, jak si jde do kufru pro sekeru, nenapadne ji, že by sekeru mohl mít z jiného důvodu, než že chce Moniku zabít. Monika tedy na nic nečeká a vezme z kufru lopatku, která měla velmi dobře nabroušené okraje. Romana lopatkou zasáhne do předloktí a poté ještě do hlavy. Tím ho pravděpodobně zabije. Kdyby chvíli počkala, zjistila by, že Roman jí chtěl říct, že ta lopatka je vlastně dobrý nápad, že s ní půjdou dobře useknout smrkové větve a že pomocí těch větví pod koly by mohli snadno vyjet ze závějí.

Mám se mu bránit? Já husa... vytáhl mě sem samotnou schválně. Zdena mu určitě volala, že přijede jen o pár minut později... možná že to vůbec nevolala Zdena... a kdoví, jak to bylo s Pavlou... a já mu nalítla.⁷⁵

⁷⁴ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890, ročník IX, číslo 10, str. 8,9.

⁷⁵ Plž: *plzeňský literární život*. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890, ročník X, číslo 9, str. 8.

9. SHRNU TÍ A VLASTNÍ NÁZOR

IVO FENCL

Kromě sedmi povídek v Plži jsem od Iva Fencla četla knihu Lektorka z galerie na rohu. Kniha byla velmi podobná jeho povídkám. Musím uznat, že povídku Čtyřicet hodin, jsem musela číst výrazně vícekrát než jiné povídky. Stále jsem se přes ni nemohla dostat k dalším. Když jsem si ale osvojila a pochopila Fenclův styl psaní, zjistila jsem, že jeho styl je opravdu unikátní a velmi zajímavý. Nevím přesně, z jakého důvodu, ale chvílemi na mě působil tajemně, jako by něco tajil, jen nejde slovy vyjádřit, oč přesně jde. Jeho povídky mají spousty společných prvků, a přesto je každá jiná, originální. I přes počáteční obavy musím uznat, že mě autorovy povídky velmi zaujaly.

JITKA PROKŠOVÁ

U Jitky Prokšové jsem již předem očekávala, že mě její tvorba zasáhne a její styl psaní zaujme. Nemýlila jsem se. Již dříve jsem od autorky přečetla román Anděl s druhým křídlem. Autorka mě, stejně jako ve výše jmenovaném románu, ve svých povídkách vždy naprosto vtáhla do děje a její slova se mi pokaždé zaryla hluboko pod kůži. Jitka Prokšová píše o tématech, které by, myslím si, bavily každou dívku či ženu, a proto ani já nejsem výjimkou. Líčí konkrétní životní události obyčejných lidí a používá tradiční vypravěčskou linii.

LUBOMÍR MIKISEK

S Lubomírem Mikiskem jsem se jakožto s autorem setkala při psaní této práce vůbec poprvé. Byla jsem proto v očekávání, jaké jeho prózy budou. A musím uznat, že jsem byla příjemně překvapena. Prózy jsou velmi čtivé a řeší se v nich mezilidské vztahy obyčejných lidí. Mikisek používá tradiční vypravěčský styl a objektivně líčí životy, osudy postav, ale také prostředí, ve kterém se postavy vyskytují. Proto mám v plánu přečíst si v brzké době některou z jeho knih.

MILAN ČECHURA

Již před několika lety jsem od Milana Čechury četla Trolejbus v polích, takže jsem o jeho stylu psaní měla malou představu. V časopise Plž jsem se s ním setkala celkem jedenáctkrát, což bylo nejvíce ze všech vybraných autorů. Troufám si říci, že při čtení próz Milana Čechury jsem prožívala opravdu silné emoce. Zejména v těch chvílích, kdy se v povídce událo něco překvapivého, absurdního. Často mě to zaskočilo, naštvalo, pobouřilo, ale to napětí, že nevím, jak to vlastně dopadne, to bylo nádherné. Velmi se mi u autora líbilo, že na jedné straně dokázal napsat tak milou a láskyplnou povídku, jakou je například Prarodinčení, a oproti tomu takovou absurdní povídku, jakou je například Okresní město. Nikdy jsem nemohla vědět, co mě v dalším čtení ještě čeká, a to mou zvědavost jen zvyšovalo.

JAN SOJKA

S Janem Sojkou, coby autorem, jsem se setkala při psaní této práce také poprvé. Některé jeho povídky jsou smutné, ponuré, nostalgické a z hlavní postavy cítíme často nějaké zklamání či bolest. Opakovaně si vybírá bezcílné postavy, které si nevědí rady. Hrdinové neumí vzít život do svých rukou. Oproti tomu autor píše také povídky, kde jsou hlavními prvky mezilidské vztahy – mezi mužem a ženou. Myslím si, že téma mezilidských vztahů je velmi aktuální, a právě z tohoto důvodu se mi próza Jana Sojky líbila, byť byla mnohdy smutná.

VÁCLAV GRUBER

Prózy Václava Grubera jsou velmi čtivé. Všimla jsem si, že jeho prózy mají překvapivé konce. Nejvíce mě zaujalo to, že hned ve dvou povídkách se objeví postava Iva Fencla. V Zaměstnám Fencla v Kremlu dokonce na jedno z děl Ivo Fencla parodicky navazuje. Velmi se mi líbilo, že některé z jeho povídek byly psané ve stylu pohádek – byla to příjemná změna a oživení jeho prózy. Gruber je ale známý především svými povídkami z lékařského prostředí. Používá tradičního vypravěčského stylu. Občas se objevují až snové, fantazijní představy.

10. ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala prózou v časopisu Plž v 1. desetiletí od doby jeho vzniku. Z velkého množství autorů jsme vybrali pouze šest autorů, kterým jsme se v této práci věnovali. Nejprve jsme uvedli několik informací k časopisu Spektrum, který byl předchůdcem časopisu Plž. Poté jsme se již zaměřili pouze na časopis Plž – jeho vznik a redakční radu. Nutno podotknout, že tyto cenné informace nám poskytla přímo redaktorka časopisu Plž, paní Mgr. Jana Horáková. V dalších kapitolách jsme se postupně věnovali vybraným autorům – Ivu Fenclovi, Jitce Prokšové, Lubomírovi Mikiskovi, Milanovi Čechurovi, Janu Sojkovi a Václavu Gruberovi. U každého z nich jsme nejprve uvedli základní informace z jejich života a poté jsme se již naplno věnovali jejich próze. Snažili jsme se také v prózách jednotlivých autorů najít společné prvky. Na závěr práce byl uveden vlastní názor na prózu každého z našich vybraných autorů.

11. CIZOJAZYČNÉ RESUMÉ

This bachelor thesis deals with prose in the magazine Plž within the years 2002 and 2011. We have chosen six authors whose prose is the subject of this thesis. These are Ivo Fencel, Jitka Prokšová, Lubomír Mikisek, Milan Čechura, Jan Sojka and Václav Gruber. Each of them is different, but they have one in common - they contribute to the Plž magazine in the form of their prose. As well as this, this thesis provides its readers with the information about the ancestor of this magazine - the magazine Spektrum, and informs about the origin of Plž itself. The editorial staff is being mentioned, too. Followingly, the thesis focuses on chosen authors and their stories which are published in the magazine. A part of the thesis is as well created by finding common features of all the authors' prose. Moreover, the personal opinion of each of the authors is included.

Key words: prose, magazine Plž, Ivo Fencel, Jitka Prokšová, Lubomír Mikisek, Milan Čechura, Jan Sojka, Václav Gruber.

12. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

JANA HORÁKOVÁ, VLADIMÍR NOVOTNÝ, HELENA ŠLESINGEROVÁ. *Slovníček autorů Plze.* Plzeň: Pro libris, 2005. ISBN 8086446220.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2002. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2003. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2004. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2005. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2006. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2007. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2008. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2009. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2010. ISSN 1213-9890.

Plž: plzeňský literární život. Plzeň: Pro libris, 2011. ISSN 1213-9890.

INTERNETOVÝ ZDROJ

www.jitkaproksova.cz [online]. [cit. 2018-02-20].